

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ชลธิชา ปิกรัตน์

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
24 พฤษภาคม 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ชลธิชา ปิกรัตน์

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

24 พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ACADEMIC ADMINISTRATION OF HIGHLAND SCHOOL IN CHIANG RAI
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

Chonticha Peeprat

An Independent Study Submitted to University of Phayao
in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education Degree in Educational Administration

24 May 2025

Copyright 2025 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ของ ชลธิชา ปิกรัตน์

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาติรูปะชีวิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(ดร.นริศรา เสือคล้าย)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.รักชิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง: การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 3

ผู้ศึกษาค้นคว้า: นางสาวชลธิชา ปิกรัตน์, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2568

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนบนพื้นที่สูง

บทคัดย่อ

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ 1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 และ 2) เปรียบเทียบระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานของบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยบุคลากรทางการศึกษา ได้จากการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นภูมิในการแบ่งชั้นตามสัดส่วนประชากร และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบสัดส่วนตามบัญชีรายชื่อของประชากรในแต่ละโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม รวมทั้งหมด 30 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยมี ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) แยกได้ 1) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ในส่วนมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประเมินความก้าวหน้าทางการเรียน และการรับรองผลการศึกษาและด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษารองลงมา คือ ด้านการนิเทศการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่ 2) จากการเปรียบเทียบระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานของบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง ประกอบด้วย ด้านการปรับหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเปรียบเทียบระดับการศึกษาพบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการเปรียบเทียบประสบการณ์การทำงานพบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Title: ACADEMIC ADMINISTRATION OF HIGHLAND SCHOOL IN CHIANG RAI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

Author: MISS Chonticha Peeprat, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration),
University of Phayao, 2025

Advisor: Assistant Professor Dr. Sunthon Khlal um

Keywords: Academic administration, Highland schools

ABSTRACT

The objectives of this study were: 1) to study the academic administration of schools in highland areas under the Office of Chiang Rai Primary Educational Service Area 3, and 2) to compare the academic administration practices in relation to the educational levels and work experience of educational personnel. The sample consisted of 242 educational personnel selected using simple random sampling. Schools were stratified based on population proportions, and samples were drawn using proportional allocation according to the stratified random sampling technique (Taro Yamane formula). The research instrument was a 30-item questionnaire using a 5-point Likert scale. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and one-way analysis of variance (ANOVA). The findings revealed the following: 1) The overall level of academic administration in highland schools under the Office of Chiang Rai Primary Educational Service Area 3 was rated at the highest level. The highest mean score was found in the area of assessment of academic progress and recognition of academic achievement, followed by internal quality assurance development, educational supervision, and curriculum development, respectively. The area with the lowest mean was instructional process development. 2) When comparing the academic administration according to the educational levels and work experience of personnel, it was found that in all five areas-curriculum development, instructional process development, evaluation and credit transfer, educational supervision, and internal quality assurance system-there were statistically significant differences at the .05 level for both educational levels and years of work experience.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาจากผู้มีพระคุณทุกท่าน ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขจุดบกพร่องด้วยความใส่ใจในรายละเอียด ตลอดกระบวนการศึกษาค้นคว้า จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ สัมปโน อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา, นางสาวโสภภาพร ไสยแพทย์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และ นางสาวฝน ออกแผ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันติสุข ที่ได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และช่วยพัฒนาเครื่องมือวิจัยด้วยความกรุณา

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูในโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและให้ความร่วมมือด้วยความเต็มใจ

ขอน้อมรำลึกในพระคุณของบิดาและมารดา ผู้เป็นแบบอย่างแห่งความเพียรและเป็นแรงสนับสนุนที่สำคัญตลอดมา และท้ายที่สุด ขอขอบคุณ ตนเอง ที่มีความมุ่งมั่น อดทน และตั้งใจ จนสามารถทำให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ชลธิชา ปีกรัตน์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของงานวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
บริบทของโรงเรียนบนพื้นที่สูงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3	8
การบริหารสถานศึกษา	10
การบริหารงานวิชาการ.....	13
ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา.....	22
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	24
ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	27
ด้านการนิเทศการศึกษา.....	29
ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	33

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3.....	49
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยใช้ F-test แบบ One-Way ANOVA	55
บทที่ 5 บทสรุป.....	64
สรุปผลการวิจัย	64
อภิปรายผลการวิจัย	68
ข้อเสนอแนะ	71
บรรณานุกรม.....	72
ภาคผนวก.....	75
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	76
ภาคผนวก ข ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม.....	77
ภาคผนวก ค ประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)	82
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม	93
ประวัติผู้วิจัย.....	99

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์การบริหารวิชาการ.....	20
ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแยกตามโรงเรียน	41
ตาราง 3 แสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน	48
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในภาพรวม	49
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา.....	50
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้.....	51
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	52
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการนิเทศการศึกษา.....	53
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	54
ตาราง 10 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา.....	55
ตาราง 11 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน บนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา.....	57
ตาราง 12 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน บนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	57
ตาราง 13 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน บนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน.....	58

ตาราง 14 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน บนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการนิเทศการศึกษา	58
ตาราง 15 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน บนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	59
ตาราง 16 แสดงเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	59
ตาราง 17 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน บนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา.....	61
ตาราง 18 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน บนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	61
ตาราง 19 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน บนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน.....	62
ตาราง 20 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน บนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการนิเทศการศึกษา	62
ตาราง 21 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน บนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	63

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เป็นต้นมา ใน มาตรา 49 ได้ตราไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกัน ในการได้รับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งนับได้ว่าเป็นการบริการของรัฐที่จัดให้กับประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพอย่างน้อย 12 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย เพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (2566 - 2570) ที่ได้กล่าวถึงแนวโน้มโครงสร้างประชากรที่คาดว่าจะมีกลุ่มประชากรวัยเรียนลดลง ส่งผลให้การขยายสถานศึกษาในเชิงปริมาณลดความจำเป็นลง และเป็นโอกาสในการยกระดับคุณภาพ ความเสมอภาค และประสิทธิภาพทางการศึกษา หากสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการบริหารจัดการทรัพยากรการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล และความแพร่หลายของการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่มากขึ้นช่วยขยายโอกาสหรือช่องทางการศึกษา และการเรียนรู้ที่ไม่จำกัด เฉพาะในห้องเรียน อาทิ การเรียนรู้ทางไกล การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ที่สนับสนุนศักยภาพรายบุคคล ที่จะมียุทธศาสตร์สำคัญในการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2568 มุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านโอกาส ความเท่าเทียม ความเสมอภาค คุณภาพและสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นตามบริบทของประเทศและสังคมโลก โดยเน้นให้ผู้เรียน “เรียนดี มีความสุข” ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจากทุกภาคส่วน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รับภาระการจัดการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าปริญญาตรี โดยมีการแบ่งระบบการบริหารจัดการตั้งแต่ระดับชาติ ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา ซึ่งทุกระดับมีความสำคัญยิ่งที่จะส่งเสริมสนับสนุนและรับผิดชอบการดำเนินงานตามขอบข่ายที่รับผิดชอบ โดยสถานศึกษาเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่สำคัญที่สุด มีภารกิจหลัก คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน โดยผู้บริหารสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะการบริหารงานด้านวิชาการ

การบริหารงานวิชาการในบริบทของโรงเรียนบนพื้นที่สูงมิได้เป็นเพียงภารกิจตามโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา หากแต่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนที่เติบโตในสภาพแวดล้อมที่มีลักษณะเฉพาะตัว การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับบริบทจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต และการเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีในสังคมพหุวัฒนธรรม การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นกลไกสำคัญในการสร้างโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียม ลดความเหลื่อมล้ำ และส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในชุมชนบนพื้นที่สูง

ซึ่งขอบข่ายงานวิชาการที่มีความสำคัญในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการวางแผน ออกแบบ และปรับปรุงแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของนักเรียน ชุมชน และสังคม โดยอยู่บนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระบวนการนี้ครอบคลุมการกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการสอน และการวัดประเมินผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนด มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหาร เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดทิศทาง บริหารทรัพยากร พัฒนาบุคลากร สร้างความเชื่อมั่น และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวของสถานศึกษา การให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นกุญแจสำคัญสู่ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการที่มุ่งเน้นการปรับปรุงและยกระดับวิธีการ กลไก และขั้นตอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของนักเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ เป็นกุญแจสำคัญในการเพิ่มศักยภาพการบริหารองค์กร ทั้งในแง่ของการพัฒนาบุคลากร การสร้างนวัตกรรม และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งล้วนส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรในระยะยาว 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการโอนผลการเรียน หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษาใช้ในการตรวจสอบ และวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการดำเนินงานด้านการเทโอนผลลัพธ์จากหน่วยงานการเรียนรู้อื่น ๆ หรือรูปแบบที่มีความหลากหลาย ตลอดจนกระบวนการวัดและประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารการศึกษา ช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจ วางแผน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของข้อมูลที่เป็นระบบและน่าเชื่อถือ 4) ด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการยกระดับคุณภาพการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การนิเทศการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษา สนับสนุนครู และบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ และ 5) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ และเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหาร เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร และสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาสถานศึกษา การดำเนินงานด้านวิชาการในโรงเรียนเหล่านี้มักต้องเผชิญกับความท้าทายที่ซับซ้อนและเกี่ยวเนื่องกัน ปัญหาด้านทรัพยากร ทั้งงบประมาณ สื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีที่จำกัด เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยและมีคุณภาพ ปัญหาด้านบุคลากร โดยเฉพาะการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม รวมถึงอัตราการหมุนเวียนของครูที่สูง ยังคงเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ยิ่งไปกว่านั้น ความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรมของนักเรียนเองก็เป็นทั้งความเข้มแข็งและข้อจำกัดในการออกแบบการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลที่เหมาะสมและยุติธรรม การเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาตนเองของครูและบุคลากร รวมถึงข้อจำกัดด้านการเดินทางและการสื่อสาร ยังเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนวัตกรรมและแนวทางการจัดการศึกษาใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงคุณค่าและความจำเป็นของการแสวงหาความรู้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีสภาพเป็นอย่างไร
2. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีความแตกต่างกันหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานของบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง

สมมติฐานของงานวิจัย

1. บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
2. บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบนพื้นที่สูงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 37 โรงเรียน (ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีการศึกษา 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3) จำนวนครูและผู้บริหาร 634 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 44 คน และครู จำนวน 590 คน (กลุ่มงานบริหารบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ข้อมูล ณ วันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบนพื้นที่สูงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 37 โรงเรียน ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน อีรุฒิ เอกะกุล, 2561, น. 65) เทียบขนาดของประชากรที่ประกอบด้วย บุคลากรทางการศึกษา จำนวนตัวอย่างเท่ากับ 242 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการเทียบสัดส่วนตามขนาดประชากรในแต่ละโรงเรียน

2. ขอบเขตตัวแปร

การศึกษาวิจัยเป็นการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปร ดังนี้

ตัวแปรอิสระ คือ

1. ระดับการศึกษา
 - 1.1 ปริญญาตรี
 - 1.2 ปริญญาโท
 - 1.3 ปริญญาเอก

2. ประสบการณ์ทำงาน

2.1 น้อยกว่า 5 ปี

2.2 5-10 ปี

2.3 มากกว่า 10 ปี

ตัวแปรตาม คือ ขอบข่ายของงานวิชาการ 5 ด้านได้แก่

1. ด้านการปรับหลักสูตรของสถานศึกษา
2. ด้านการปรับกระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านการนิเทศการศึกษา
5. ด้านการออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาวิจัยเป็นการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูงตามนโยบายการเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารวิชาการจากทฤษฎี แนวคิดของนักวิชาการ เอกสารงานวิจัย มี 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการโอนผลการเรียน
4. ด้านการนิเทศการศึกษา
5. การปรับปรุงระบบติดตามและประเมินผลเพื่อความเป็นเลิศทางการศึกษา

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ได้มุ่งศึกษาโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 37 แห่ง (ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีการศึกษา 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3)

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการกิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง บุคคลที่ประกอบวิชาชีพหรือปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษา ต่าง ๆ

บุคลากรเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3

โรงเรียนบนพื้นที่สูง หมายถึง สถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ภูเขาสูงหรือภูมิประเทศที่เข้าถึงยาก มักอยู่ห่างไกลจากตัวเมือง การคมนาคมไม่สะดวก และอยู่ในเขตชุมชนชนเผ่าหรือกลุ่มชาติพันธุ์ โรงเรียนเหล่านี้มักประสบปัญหาด้านทรัพยากร การจัดการเรียนการสอน และการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา โดยในงานวิจัยนี้หมายถึง โรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่สูงและห่างไกล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 หมายถึง หน่วยงานการศึกษาทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่ 5 อำเภอ คือ อำเภอแม่จัน อำเภอแม่ฟ้าหลวง อำเภอเชียงแสน อำเภอแม่สาย และอำเภอดอยหลวง

ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง ดำเนินการจัดการออกแบบ และปรับปรุงแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของนักเรียน บริบทท้องถิ่น โดยอยู่บนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระบวนการนี้ครอบคลุมการกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการสอน และการวัดประเมินผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความต้องการของนักเรียน

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการที่มุ่งเน้นการปรับปรุงและยกระดับวิธีการ กลไก และขั้นตอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของนักเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ กระบวนการนี้ครอบคลุมถึงการออกแบบและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา การส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ตลอดจนการพัฒนาวิธีการประเมินผลที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้จริง นอกจากนี้ ยังรวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักเรียน ทั้งนี้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายสูงสุดเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษาใช้ในการตรวจสอบ วิเคราะห์ และตัดสินผลการเรียนรู้ของนักเรียน รวมถึงการ

ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนจากสถาบันการศึกษาอื่นหรือรูปแบบการศึกษาอื่น โดยมีองค์ประกอบสำคัญคือ การวัดผล ซึ่งเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของนักเรียน การประเมินผล ซึ่งเป็นการตีความและตัดสินคุณค่าของข้อมูลที่ได้จากการวัดผล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนและปรับปรุงคุณภาพของนักเรียน และการเทียบโอนผลการเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการนำผลการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย มาประเมินเพื่อเทียบเคียงกับหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความยุติธรรม โปร่งใส และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักเรียน

ด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการยกระดับคุณภาพการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบที่มีคุณลักษณะโดดเด่น พร้อมเกิดการพัฒนาแบบต่อเนื่อง โดยอิงการมีส่วนร่วมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่มในรั้วโรงเรียน กระบวนยกระดับระบบดูแลคุณภาพภายในอย่างเป็นขั้นเป็นตอนประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงาน ซึ่งเป็นวงจรที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 สามารถนำชุดข้อมูลจากวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางเพื่อส่งเสริมผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัด ในการบริหารงานวิชาการภายในโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ให้เกิดกับโรงเรียนต่อไป
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบนพื้นที่สูงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 สามารถนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูงต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้ค้นคว้าได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. บริบทของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
2. การบริหารสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 2.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
3. การบริหารงานวิชาการ
 - 3.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 3.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 3.3 หลักการบริหารงานวิชาการ
 - 3.4 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

บริบทของโรงเรียนบนพื้นที่สูงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตั้งอยู่ หมู่ 8 ถนนแม่จัน-เชียงแสน ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ตั้งอยู่ทางทิศเหนือ ของจังหวัดเชียงราย เป็นหน่วยงานการศึกษาในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบ ควบคุม กำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่จัน อำเภอเชียงแสน อำเภอแม่สาย อำเภอแม่ฟ้าหลวง และอำเภอดอยหลวง ปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 139 โรงเรียน ติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเมืองและอำเภอเวียงเชียงรุ้ง เชียงราย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเชียงของของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอฝาง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ลักษณะพื้นที่โดยทั่วไปมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 2,494.37 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 21.36 ของจังหวัดเชียงราย สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 580 เมตร มีชายแดนติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระยะทางยาวประมาณ 130 กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้และภูเขาสูง มีที่ราบในหุบเขาและที่ราบบริเวณลุ่มแม่น้ำที่สำคัญ ในเขตอำเภอ แม่จัน อำเภอแม่สาย และอำเภอเชียงแสน มีประชากรมากที่สุดในเขตพื้นที่ คือ อำเภอแม่ฟ้าหลวง มีประชากรน้อยที่สุด คืออำเภอดอยหลวง

กลุ่มประชากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มหลัก ได้แก่

1. กลุ่มคนไทยพื้นราบ ประกอบด้วย คนพื้นเมือง เชื้อสายไทย ไทลื้อ ไทจีน และไทใหญ่
2. กลุ่มคนไทยบนพื้นที่สูง ได้แก่ ชาวอาข่า ลาหู่ กะเหรี่ยง ลีซอ และเย้า
3. กลุ่มชาวจีนคณะชาติ เช่น อดีตทหารจีนคณะชาติ ชาวจีนฮ่ออพยพ
4. กลุ่มผู้พลัดถิ่น หลบหนีเข้าเมือง ได้แก่ ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าและ ผู้พลัดถิ่นสัญชาติลาว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 (2559 หน้า 144) กล่าวถึงสภาพปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาในพื้นที่สูง ดังนี้

1. ด้านบุคลากร

- 1.1 โรงเรียนมีครูไม่พอ ไม่ตรงเอกจึงทำให้การจัดการสอนได้ไม่เต็มที่
- 1.2 บุคลากรมีการโยกย้ายบ่อย

- 1.3 ต้องการบุคลากรท้องถิ่นที่อยู่ถาวรยั่งยืนในชุมชนตนเอง บุคลากรท้องถิ่นที่ ยั่งยืนใน

ชุมชนตนเอง บุคลากรคืนถิ่นบ้านเกิด

- 1.4 ต้องการวิทยากรคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพมาเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ

2. ด้านประสิทธิภาพการเงิน

- 2.1 ควรมีการพัฒนาด้านงบประมาณให้เพิ่มมากขึ้นเพื่อเหมาะสมในการบริหารจัดการ

- 2.3 ปัจจัยทุกอย่างจัดสรรแต่ไม่เพียงพอการใช้งานงบประมาณเป็นไปอย่างอื่นไม่ลงสู่การจัดการศึกษาที่แท้จริงไม่ส่งเสริมกระบวนการแต่ดูที่ผลลัพธ์

2.4 จัดหางบประมาณมาสนับสนุนในงานทุกด้านอย่างเพียงพอและมีการประเมินผลติดตามผลดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2.5 งบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ

2.6 งบประมาณของหน่วยงานต้นสังกัดที่จ่ายตามรายหัวทำให้ไม่เพียงพอในการจัดการศึกษา

3. ด้านวัสดุอุปกรณ์

3.1 ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ไม่มีความพร้อมทุกด้าน

3.2 ต้องการด้านปัจจัยสภาพแวดล้อมคือวัสดุอุปกรณ์สื่อ ICT สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน/ นวัตกรรม สื่อที่สนับสนุนงานวิจัย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ได้ดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และสภาพแวดล้อมภายในองค์กรเพื่อกำหนดสถานภาพขององค์กรสำหรับเป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 พ.ศ. 2566-2570

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในองค์กรด้านอุปสรรค (Threats)

1. นโยบายเปลี่ยนแปลงบ่อยขาดความต่อเนื่อง
2. หน่วยงานภายนอกเพิ่มภาระงานครูจำนวนมาก
3. ผู้ปกครองมีรายได้ลดลง ไม่สามารถหาอุปกรณ์สนับสนุนการเรียนการสอน
4. นโยบายด้านงบประมาณถูกปรับลดอย่างต่อเนื่อง
5. ที่ตั้งของสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่บนพื้นที่สูง ดินชายแดน
6. ความหลากหลายของชาติพันธุ์ส่งผลต่อการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการพัฒนาภาษาไทย

การบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 21-22) กล่าวว่า การบริหาร จัดการสถานศึกษา หมายถึง การให้บริการสาธารณะของรัฐที่จัดการศึกษา และจัดกิจกรรม การเรียน การสอนของสถานศึกษา ตามหลักการให้บริการสาธารณะของรัฐ อย่างเสมอภาคต่อเนื่อง และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันกับความต้องการของผู้ใช้บริการอยู่เสมอ

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2551, น. 4) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่เกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่าย เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมให้เติบโตอย่างสมบูรณ์ทั้ง

ในด้านบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และคุณธรรม อันสอดคล้องกับค่านิยมและความต้องการของสังคม โดยใช้การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร และเทคนิคต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมให้บุคคลพัฒนาตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

อนุการณ์ สอนมะม่วง (2553, น. 11) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการจัดบริการทางการศึกษาโดยใช้กระบวนการบริหารและทรัพยากรในการบริหาร เช่น บุคลากร นักเรียน การสอน หลักสูตร งบประมาณ สื่อการสอน เป็นต้น เพื่อที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่สถานศึกษากำหนด

สมศักดิ์ ทองเงิน (2553, น. 14) ได้กล่าวว่า การบริหารงานสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานร่วมกับกลุ่มบุคคลมีอาชีพและชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

เสาวภา พรเสนาะ (2556, น. 9) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาหรือบริการให้แก่สมาชิกในสังคม เพื่อให้มีความเจริญงอกงาม โดยมีกระบวนการในการดำเนินงาน และต้องมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ค้นหาความสามารถของตนเอง ตามความถนัดและความสนใจ

เยาวลักษณ์ อังสวัสดิ์ (2556, น. 14) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ร่วมกันปฏิบัติ เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการ ทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประกอบด้วยการบริหาร 4 ข้อ คือการบริหารวิชา การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้ การพัฒนา ศักยภาพของสถานศึกษา และผลผลิตของสถานศึกษา คือ ผู้เรียนที่ สำเร็จออกไปให้เป็นที่ ยอมรับจากภายนอกและภายใน

เลิศลักษณ์ ภาคาผล (2560, น. 13) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานร่วมกับบุคลากรทางการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ และชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพแก่สมาชิกในสังคม ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

ขวัญใจ เลิศฤทธิ์วิมานแมน (2560, น. 14) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การร่วมมือกันปฏิบัติภารกิจของ ผู้บริหาร ครู บุคลากร ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในทุกด้าน ตั้งแต่ด้านสติปัญญา ด้านจิตใจ ด้านร่างกายและด้านสังคม โดยมีวิสัยทัศน์ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข

กนิษฐา ทองสมุทร (2561, น. 25) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีอำนาจสูงสุด ในการทำหน้าที่กำหนดทิศทางในการทำงาน วางแผน กำกับ ติดตาม และประเมินความสำเร็จของงาน ในสถานศึกษานั้น ๆ ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

นิภาพร รอดไพบุลย์ (2565, น. 15) ให้ความหมายไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทในรับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ทำหน้าที่กำกับดูแล ควบคุม ตลอดจนบริหารจัดการ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ร่วมงานให้มีการปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ ให้เป็นไปตามภารกิจของสถานศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเต็มความสามารถ เกิดประสิทธิผลสูงสุดภายใต้หลักนิติธรรมและคุณธรรมจริยธรรม

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา คือการจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยอาศัยความร่วมมือของบุคลากรและชุมชน ใช้ทรัพยากรและเทคนิคบริหาร อย่างเหมาะสม มุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ บุคลิกภาพ คุณธรรม และความสามารถ ด้วยเป้าหมาย ชัดเจน และใช้ศาสตร์กับศิลป์ในการดำเนินงาน เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในสังคม

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

ธีระ รุญเจริญ (2545, น. 11-12) โดยสรุป การจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหาร การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นมืออาชีพ เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษา ประสบความสำเร็จและเป็นไปตามทิศทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งต้องอาศัยองค์หลักในการดำเนินงาน คือ สถานศึกษา รวมถึง บทบาทสำคัญของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในการขับเคลื่อนการศึกษาให้มีคุณภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน โดยจะต้องเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

ศิริพงษ์ เสาภายน (2548, น.14) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาทุก ๆ ด้าน เพราะถ้าหากไม่มีการบริหารแล้ว การดำเนินงานของสถานศึกษาจะต้องพบกับอุปสรรคมากมาย และไม่สามารถดำเนินงาน เพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ได้

สมศักดิ์ ทองเงิน (2553, น. 17) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานสถานศึกษา คือ บทบาทของการบริหาร จัดการการศึกษาให้กับเด็ก และบุคคลทั่วไป ทั้งของรัฐ และเอกชนอย่างมี คุณภาพได้มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายที่ เกี่ยวข้อง โดยรับผิดชอบต่อการบรรลุ วัตถุประสงค์กับเป้าหมายแบบมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ในการเน้นเยาวชนเป็นคนดี คนเก่ง อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

เลิศลักษณ์ ภาคาผล (2560, หน้า 14) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหาร สถานศึกษา คือ บทบาทในการจัดการศึกษากับเยาวชน ประชาชน ทั้งของรัฐและเอกชนอย่างมีคุณภาพ ตาม

มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องโดยรับผิดชอบต้องการ บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการมุ่งเน้นให้เยาวชนเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

กณิษฐา ทองสมุทร (2561, หน้า 27) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกุญแจสำคัญที่จะ นำพาสถานศึกษาไปในทิศทางที่กำหนด โดยมีการบริหารงานด้านต่าง ๆ ในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามเป้าหมายที่ได้วางไว้

นิภาพร รอดไพบูลย์ (2565, หน้า 15) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรที่มีบทบาทหน้าที่ในการรับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน กำกับ ควบคุม ดูแล บริหารและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ร่วมงานให้มีการปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ เพื่อให้ เป็นไปตามภารกิจของสถานศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเต็ม ความสามารถ เกิดประสิทธิผลสูงสุดภายใต้หลักนิติธรรมและคุณธรรมจริยธรรม

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาอยู่ที่การมีผู้บริหารมืออาชีพ ที่ขับเคลื่อน คุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้น ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความประหยัด (3Es) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทาง ดูแล และ ส่งเสริมการทำงานในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและคุณธรรม

การบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ มีความสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เพราะงานวิชาการ เป็น หัวใจของสถานศึกษา ส่งเสริมให้เกิดความรู้ความสามารถ แนวคิด เจตคติ ทำให้ผู้เรียนมีบทบาทที่ดีใน สังคมดั่งนั้น ผู้บริหารจะต้องสร้างความรู้ ความสามารถ อีกทั้งความเข้าใจเรื่องการบริหารงาน วิชาการเป็นอย่างดี การบริหารงาน วิชาการมีผู้ให้ความ หมายถึงแตกต่างกันหลายประการ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2541, น. 2) กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการว่าการบริหารงาน วิชาการคือ การบริหารงานที่มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุดและช่วยให้เกิดผลดีต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

พัทธ์ธีรา รัตนชัย (2550, น. 4) ให้ไว้ว่า การบริหารการศึกษานั้นเป็นขั้นตอนการจัดการ ทั้งหมด ที่สอดคล้องกับการพัฒนาการศึกษา ถือเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารในการนำพา สถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้บริหารจึงต้องให้ความสำคัญสูงสุดและมีความเข้าใจใน ขอบเขต การบริหารอย่างลึกซึ้ง รวมถึงการบริหารงานให้มีความชัดเจน เพราะมันเป็นตัวชี้วัดความ เป็นเลิศทางการศึกษาในสถานศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552) การบริหารงานวิชาการ หมายถึง เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องการเรียนการสอน ให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 3) กล่าวว่าไว้ว่า เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยงานต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การใช้สื่อ เทคโนโลยีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมาย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 2) ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า เป็นการบริหารโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมี ประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

นิลวรรณ วัฒนา (2556, น. 19) บริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ของผู้บริหาร ดานวิชาการโดยเป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างมีผลต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในการศึกษารั้งนี้ แบ่งขอบข่ายออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา
3. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
4. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
5. การวัดผลประเมินผลและโอนผลการเรียนรู้
6. การส่งเสริมระบบตรวจสอบคุณภาพการเรียนการสอนในระดับสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ คือการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์ผู้เรียน ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจลึกซึ้งในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ วัดผล วิจัย การใช้เทคโนโลยี และการประกันคุณภาพ เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นจุดเน้นสำคัญของสถานศึกษา เนื่องจากเป็นหัวใจของการจัดการเรียนรู้ ส่วนงานอื่น ๆ แม้มีความสำคัญ แต่มีบทบาทเป็นกลไกสนับสนุนให้การดำเนินงานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นนักการศึกษาจึงให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการในฐานะพื้นฐานของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

กรมวิชาการ (2547, น. 17) กล่าวว่า งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษา การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน

อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะตามเป้าหมายที่กำหนด อันนำไปสู่การพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 33) กล่าวว่า งานวิชาการถือเป็นภารกิจหลักของ สถานศึกษาตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมใน ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ซึ่งได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการในการศึกษาทั้งใน ระดับชาติและระดับท้องถิ่น

ภาวิตา ธาราศิริสุทธิ (2559, น. 164) ให้ความหมายว่า การดำเนินงานด้านวิชาการนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาคือการพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพ ทั้งในด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิต ดังนั้น งานวิชาการจึงถือเป็นตัววัดความสำเร็จและ ความมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเรียนรู้ของ โรงเรียน โดยคุณภาพของผลลัพธ์ทางการศึกษานั้นมักจะขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการดำเนินงานใน สถานศึกษานั้น ๆ

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 4) กล่าวถึงความสำคัญของการขับเคลื่อนด้านวิชาการเป็นแกนหลักที่มีผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดการศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนา คุณภาพ นักเรียน และประสิทธิผลของสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 33) กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า เป็นงานหลักของ สถานศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งโดยมีความสำคัญ ดังนี้

1. มุ่งเน้นการส่งเสริมสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดี เพื่อให้ผู้เรียนเติบโตเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขในการดำรงชีวิต เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าในสังคม
2. โรงเรียนมีภารกิจทางวิชาการมาก ย่อมส่งผลให้ภาระงานด้านอื่น ๆ เพิ่มขึ้นตามไปด้วย จึงถือเป็นฐานสำคัญของระบบการบริหารงานทั้งหมด
3. โรงเรียนจะได้รับงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ และทรัพยากรอื่น ๆ ตามสัดส่วนของปริมาณ งานวิชาการ ยิ่งมีการดำเนินงานวิชาการมาก ยิ่งมีโอกาสดำเนินการสนับสนุนสูงขึ้น
4. การประเมินคุณภาพสถานศึกษาต้องอาศัยผลงานทางวิชาการ เช่น วิธีการจัดการเรียนรู้ ของครู การบริหารจัดการวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
5. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถจะสามารถวางแผน ประสานงาน และส่งเสริมครู ให้ร่วมมือกันพัฒนางานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

สรุปได้ว่า งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา มีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนา ความรู้ ทักษะ คุณธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การบริหารงานวิชาการจึงต้อง ดำเนินอย่างเป็นระบบภายใต้กรอบของหลักสูตรและเป้าหมายทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพ ของผู้เรียนและสถานศึกษาโดยรวม การกระจายอำนาจในการบริหารช่วยเพิ่มความคล่องตัวและ

ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา

นอกจากนี้ งานวิชาการยังเป็นตัวกำหนดปริมาณภาระงานของโรงเรียน มีผลต่อการจัดสรรทรัพยากร ทั้งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ และบุคลากร ตลอดจนใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพของครู ผู้เรียน และสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

หลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการบริหารการศึกษาอย่างถูกต้อง เพื่อให้สามารถดำเนินงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา ในการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ ควรยึดหลักการสำคัญดังต่อไปนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2551, น. 29) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ เป็นกระบวนการบริหารที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ **ผลผลิต (Output)** และ **กระบวนการ (Process)** ซึ่งเป็นตัวชี้วัดคุณภาพของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ คุณภาพที่เกิดขึ้นควรสร้างความพึงพอใจแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีศักยภาพที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล

2. หลักการมีส่วนร่วมเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาคุณภาพกระบวนการบริหาร โดยเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด

3.1 หลักประสิทธิภาพ คือ การดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นขั้นตอน โดยมีกระบวนการที่สามารถปรับปรุงและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม การบริหารที่มีประสิทธิภาพมุ่งเน้นการใช้กลยุทธ์ เทคนิค และวิธีการที่เอื้อต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ให้ได้ผลดีที่สุด

3.2 หลักการประสิทธิผล คือ การบรรลุผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะของผู้เรียน รวมถึงการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สะท้อนความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา

3.3 หลักการประหยัด คือ การใช้ทรัพยากร เวลา ต้นทุน และแรงงานอย่างคุ้มค่า โดยลดการสูญเสียให้เหลือน้อยที่สุด ขณะเดียวกันยังสามารถผลิตผลลัพธ์ได้ตามที่คาดหวัง การบริหารงานวิชาการจึงควรยึดหลักประหยัดควบคู่กับการรักษาคุณภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4. หลักความเป็นวิชาการ คือ แนวทางมุ่งเน้นการควบคุมเนื้อหาทางวิชาการให้มีมาตรฐาน เช่น หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนการสอน หลักการวัดและประเมินผล เทคนิคทางการศึกษาและหลักการวิจัย ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ช่วยขับเคลื่อนทางการศึกษาอย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา ผู้บริหารมีความรู้ในหลักการพัฒนาคุณภาพ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ยึดหลักประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความประหยัด ดำเนินงานต้องเน้นมาตรฐานทางวิชาการ ทั้งหลักสูตร การสอน การประเมิน และการวิจัย ทุกกระบวนการ มุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อยกระดับการศึกษาอย่างยั่งยืน

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

ในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารต้องทราบขอบข่าย งานวิชาการให้ชัดเจน นักการศึกษาได้กำหนดขอบข่ายงานไว้ ดังนี้

จันทรานิ สงวนนาม (2545, น. 145) กำหนดขอบเขตของการบริหารงานวิชาการไว้

1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย
 - 1.1 ศึกษาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรและการจัดระบบ
 - 1.2 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะและความรู้ของผู้เรียน
 - 1.3 สื่อการเรียนรู้
 - 1.4 การวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้
2. การวิจัยในชั้นเรียน
3. การจัดกิจกรรมฟื้นฟูความรู้ให้กับผู้เรียน
4. การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะนอกเหนือจากสาระหลัก
5. การนิเทศภายในสถานศึกษา
6. การประกันคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 29) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานและแนวทางปฏิบัติด้านวิชาการไว้

1. การวางแผนการดำเนินการทางการศึกษา
2. การพัฒนา ให้คำแนะนำสอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น
3. ออกแบบและปรับหลักสูตรของสถานศึกษา
4. การดำเนินงานด้านวิธีสอนและเนื้อหาให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน
5. การพัฒนาแนวทางการเรียนรู้
6. การประเมินและวัดผล รวมถึงการโอนผลการศึกษา
7. การศึกษาค้นคว้าเพื่อยกระดับผลลัพธ์ทางการเรียนรู้
8. การพัฒนาให้เกิดแหล่งการเรียนรู้
9. การติดตามและนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา
10. การให้คำปรึกษาด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ
11. การปรับปรุงระบบติดตามและประเมินผลเพื่อความเป็นเลิศทางการศึกษา

12. สร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการในชุมชน
13. สร้างการประสานงานด้านวิชาการระหว่างสถานศึกษา
14. ส่งเสริมงานวิชาการให้กับคณะทำงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง
15. จัดทำวิธีการดำเนินงานและระเบียบเกี่ยวกับการทำงานวิชาการในสถานศึกษา
16. เลือกลงและคัดสรรหนังสือสำหรับสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้งานสื่อเทคโนโลยีในด้านการศึกษา

ภารติ อนันต์นาวิ (2552, น. 280-286) กล่าวว่า ภารกิจหลักตาม พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) ซึ่งเน้นการกระจายอำนาจในการ บริหารจัดการไปยังสถานศึกษา เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างคล่องตัว และตอบสนองต่อความ ต้องการของนักเรียน ของบริบทของสถานศึกษาได้อย่างมีความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
 2. การให้คำปรึกษาและแนะแนวด้านการศึกษาและทักษะในการประกอบอาชีพ
 3. การประเมินผล การวัดผล และการโอนผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
 4. การเผยแพร่และสนับสนุนความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน
 5. การพัฒนาและน่านวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้
 6. การกำกับติดตาม ให้คำแนะนำทางการศึกษา
 7. การเสริมสร้างและพัฒนาพื้นที่ให้ความรู้ให้หลากหลาย
 8. การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
 9. ยกระดับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 10. ศึกษาวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน
 11. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถานศึกษา
 12. การสนับสนุนและส่งเสริมงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- จิตติมา วรณศรี (2557, น. 6) กล่าวว่า ขอบข่ายงานวิชาการประกอบด้วยงานที่สำคัญ 7

ด้าน ดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้
4. การจัดการเรียนรู้
5. การวัด และประเมินผล
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู
7. การนิเทศภายใน

ต่อมา กวณอก (2556, น. 37) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายการปฏิบัติงานวิชาการ ประกอบด้วย ขอบข่ายที่สำคัญที่โรงเรียนจะต้องปฏิบัติ มีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดขึ้นภายในสถานศึกษาคือ

1. การปฏิบัติงานด้านหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้
2. การจัดการและดำเนินงานด้านการศึกษาภายในห้องเรียน
3. ปฏิบัติงานด้านอุปกรณ์ประกอบหลักสูตรและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
4. การจัดกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการสอน
5. การปฏิบัติงานด้านวัดผลประเมินผล
6. งานด้านห้องสมุด
7. ปฏิบัติงานด้านการนิเทศ
8. การปฏิบัติ การวางแผน และการกำหนดวิธีการ
9. การปฏิบัติงานด้านประชุมอบรม

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2556) กำหนดขอบเขตงานวิชาการ ได้ดังนี้

1. ปรับปรุงและออกแบบหลักสูตรในระดับโรงเรียน
2. สร้างระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 14
3. ทำงานร่วมกันเพื่อการปรับเปลี่ยนวิชาการกับโรงเรียน และหน่วยงานอื่น
4. การนิเทศการศึกษา
5. การศึกษาค้นคว้าและพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อเสริมศักยภาพการเรียนรู้
6. พัฒนาศูนย์ข้อมูลการศึกษา
7. การศึกษาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนรู้
8. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการการศึกษา
9. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
10. การสนับสนุนให้เกิดความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน
11. การทดสอบวัดประเมินผลและโอนผลการเรียน
12. การเสริมสร้างและสนับสนุนงานวิชาการร่วมกับบุคลากร ครอบครัว และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

เกี่ยวข้องในวงการการศึกษา

นิลวรรณ วัฒนา (2556) ขอบข่ายการบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ผู้บริหารในสถานศึกษาโดยดำเนินกิจกรรมทุกอย่างที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรมี เพื่อการจัดการเรียนรู้ แบ่งขอบข่ายออกเป็น 6 ด้านคือ

1. การประเมินความก้าวหน้าทางการเรียนรู้และการโอนย้ายผลการศึกษา
2. การปรับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตาราง 1 (ต่อ)

หลักการ/ทฤษฎี	ขอบข่ายงานวิชาการ									
	กระทรวงศึกษาธิการ (2557)	กระทรวงศึกษาธิการ (2552)	ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	จันทร์พรี สงวนนาม (2545)	นิลวรรณ วัฒนา (2556)	รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553)	ภากรดี อนันต์นาวิ (2552)	ต้องตา กวดนอก (2556)	จิตติมา วรณศรี (2557)	รวมตัวร่วมทั้งหมด
9. การนิเทศการศึกษา	✓	✓	✓				✓	✓	✓	6*
10. การแนะแนว	✓	✓					✓			3
11. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	✓	✓		✓	✓	✓	✓			6*
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	✓	✓					✓			3
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาหรือองค์กรอื่น	✓	✓					✓			3
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	✓	✓					✓			3
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	✓									1
16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	✓									1
17. การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	✓	✓			✓		✓		✓	5

จากตาราง 1 การสังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการที่มีความสำคัญมากที่สุด 5 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการปรับกระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผล การประเมินผล และการโอนผลการศึกษา 4) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 5) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรได้นักวิชาการให้ความหมายสรุปได้ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 41) ให้ไว้ การปรับหลักสูตร หมายถึง การปรับหลักสูตรเป็นเรื่องที่ต้อง คิดวิเคราะห์แบบเป็นลำดับขั้นเริ่มตั้งแต่วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะ การคัดเลือก จัดเนื้อหาสาระให้ตรง และครอบคลุมชนิดของประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา วัตถุประสงค์ วิธีการประเมินผลเพื่อยืนยันคุณภาพ ของหลักสูตร และประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2555) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการจัดหาขั้นตอนทางการเรียนการสอน เพื่อการปรับปรุง เพื่อให้เหมาะกับผู้เรียนและสถานศึกษา โดยมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 29) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการ ดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำ หรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาทั้งด้านจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัด และประเมินผลเพื่อให้พัฒนาหลักสูตรมีความเหมาะสม มีคุณภาพ และทนต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

สรุปได้ว่าการพัฒนาหลักสูตร คือ กระบวนการวางแผน ปรับปรุง และจัดทำหลักสูตรที่ครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ การคัดเลือกเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัด ประเมินผล เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมกับผู้เรียน ทันสมัย และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร

ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย สามารถสรุปได้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 23) กล่าวถึง ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่าทำให้การศึกษาได้ดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้จะทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลตามเป้าหมายและหลักสูตรเปรียบเสมือนแบบแปลนการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรบอกไว้ว่าวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นมีอะไรบ้างจะใช้อะไรเป็นวัสดุ อุปกรณ์จะทำการจัดการเรียนการสอนอย่างไรบ้างเพื่อช่วยให้ด้านการเรียนการสอนหลักสูตรจึงจะเกิดมีความสำคัญและเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามความต้องการของผู้จัดทำ เป็นแนวทางในการนำไปสู่การปฏิบัติงานของครูที่จะจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และผู้เรียนได้มี ความรู้ ทักษะ ความประพฤติมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

เจียรนัย ดีเดช (2549, น. 38) กล่าวถึง ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรว่า เป็นการสร้างกลยุทธ์ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์ รวมถึงสังคมไทยรวมถึงให้ผู้เรียนมีศักยภาพในความสามารถในการแข่งขัน ทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งผู้เรียนมีความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดด้านยุทธศาสตร์ให้ความรู้ทักษะความสามารถเพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีคุณภาพที่ดีเหมาะสมและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรช่วยให้การศึกษาดำเนินไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล หลักสูตรทำหน้าที่เป็นแบบแผนการจัดการเรียนการสอน กำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา วัสดุ อุปกรณ์ และแนวทางดำเนินการ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี และมีความพร้อมต่อวิชาชีพ นอกจากนี้ยังเป็นกลยุทธ์สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองรับความต้องการของสังคม และสร้างศักยภาพในการแข่งขัน รวมถึงทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นพลเมืองดี ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบข่ายของการพัฒนาหลักสูตร

ขอบข่ายของการพัฒนาหลักสูตร นักวิชาการได้ให้ความหมายสามารถสรุปได้ ดังต่อไปนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 34) กล่าวว่า แนวทางของการพัฒนาหลักสูตร คือ การออกแบบของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการวัดผล การใช้หลักสูตร

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 35-38) กำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตร คือ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเป็นวิธีการที่มุ่งจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบท ความต้องการของผู้เรียน และเป้าหมายของการศึกษา โดยอยู่ภายใต้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการดำเนินการต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, น. 43-44) กำหนดว่า ขอบเขตของการพัฒนาหลักสูตร คือ ศึกษาคุณภาพของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่นว่ามีความต้องการให้จัดหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไรพิจารณาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่นทั้งนี้ให้คำนึงถึงความพร้อมของสถานศึกษาและครูอันเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษาพิจารณาให้เห็นการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และพิจารณาให้สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรทุก ๆ ปีเพื่อนำไปปรับ และพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียน

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย การออกแบบ การพัฒนา การนำไปใช้ และการประเมินผลหลักสูตร โดยเน้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานในท้องถิ่น ทั้งนี้ต้องพิจารณาความพร้อมของ

สถานศึกษาและครูเป็นสำคัญ การพัฒนาหลักสูตรต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา และมีการติดตาม วิจัย และปรับปรุงทุกปี เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมและตอบสนองต่อบริบทของผู้เรียนและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ความหมายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนนั้นถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาเป็นเป้าหมายทางการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้โดยมีแนวคิดที่มุ่งเน้นในเรื่องของการสอนให้คิดเป็น ทำเป็นและแก้ไขปัญหาเป็น และสามารถพัฒนาความสามารถของศักยภาพของตนเอง ทั้งด้านความรู้ความสามารถและในการดำเนินชีวิตในสังคมให้มีความสุข จึงจะเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์เจริญทั้งทางด้านร่างกายจิตใจกระบวนการเรียนรู้สามารถพัฒนาขึ้นได้ ดังต่อไปนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 34-35) กล่าวถึง แนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวการปฏิรูปการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน พัฒนาทักษะกระบวนการคิด การจัดการปัญหา และการประยุกต์ความรู้สู่การปฏิบัติจริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่านและใฝ่รู้ตลอดชีวิต ควบคู่กับการบูรณาการความรู้ในหลากหลายมิติอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม นอกจากนี้ ควรจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสม พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่ายต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

3. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้น การนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันหรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 11) กล่าวถึงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

1. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามสาระและหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ

1.1 วิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหาสาระ

1.2 มาตรฐานการเรียนรู้

1.3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.4 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดเตรียม สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

2. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของนักเรียน ตลอดจนผู้ที่มีความสามารถพิเศษ และผู้ที่มีความบกพร่องหรือด้อยโอกาส โดยพัฒนาทักษะกระบวนการวิเคราะห์ การบริหาร การรับมือสถานการณ์ และการนำความรู้ไปใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง สร้างสถานการณ์ตัวอย่าง

3. ส่งเสริมผู้เรียนรักการอ่าน ใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องการผสมผสานความรู้

4. ปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมดีงาม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม

5. จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

6. นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและประสานความร่วมมือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

7. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยเป็นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันของบุคลากร

8. ส่งเสริมให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

9. ส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

10. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่

10.1 จัดกิจกรรมแนะแนว

10.2 จัดกิจกรรมนักเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 53-71) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอันเป็นผลมาจากการฝึกประสบการณ์ และให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนไว้ 2 คำ คือ การสอน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่การสอน การเรียน หมายถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอนเป็นคำที่ครอบคลุมกิจกรรมในการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการที่มุ่งเน้นการปรับปรุงและยกระดับวิธีการ กลไก และขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพ

และประสิทธิผลในการเรียนรู้ ครอบคลุมถึงการออกแบบและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษา การส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ตลอดจนการพัฒนาวิธีการประเมินผลที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้จริง นอกจากนี้ ยังรวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักเรียน ทั้งนี้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายสูงสุดเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ความสำคัญของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้มีนักวิชาการให้ความหมาย สามารถสรุปได้ ดังนี้

รุ่งชัชดา พรเวหะชาติ (2552, น. 71-72) กล่าวถึง ความสำคัญของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ว่า เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามกำลังหรือตามศักยภาพของแต่ละคนจำเป็นต่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเองไปสู่ศักยภาพสูงสุด

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเติบโตอย่างสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมจริยธรรม อันเป็นรากฐานสำคัญในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขร่วมกับผู้อื่น ทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ขอบข่ายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ขอบข่ายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้มีนักวิชาการให้ความหมายสรุปได้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 151) กล่าวว่า ขอบข่ายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ดังนี้ การจัดประมวลการสอน (Syllabus) หรือโครงการสอนเริ่มต้นด้วยการวางแผนระยะยาวในระดับภาคการศึกษา จากนั้นจึงกำหนดแผนระยะสั้น เช่น การวางแผนรายสัปดาห์ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และครบถ้วนตามหลักสูตรที่กำหนด การจัดทำแผนการเรียนการสอนจะต้องสอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถของตนเอง การจัดตารางสอนคือการกำหนดวิชาและเวลาเรียนอย่างละเอียด ส่วนการจัดชั้นเรียนหมายถึงการแบ่งกลุ่มนักเรียนเข้าเรียนในชั้นต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ให้อาจารย์เข้าสอน การซ่อมเสริม การเลือกตำราเรียน คู่มือครูในงานวิชาการเป็นเครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานด้านวิชาการของครู และอาจารย์ การจัดทำคู่มือนักเรียน นักศึกษา และการจัดห้องศูนย์ควบคุมการเรียนการสอนทางวิชาการ

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน โดยมุ่งเน้น

การส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด การแก้ปัญหา และการศึกษาจากสถานการณ์จริงและการฝึกปฏิบัติ และการปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และบุคลิกภาพและคุณธรรมที่พึงมีกระบวนการเหล่านี้ล้วนมีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้และสร้างความยั่งยืนทางการศึกษาในระดับสถานศึกษา

ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

ความหมายของการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของแนวคิดดังกล่าวไว้ในทิศทางที่คล้ายคลึงกัน โดยสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 161) กล่าวว่า ความหมายของการวัดผล ประเมินผล และเทียบผลการเรียนดังนี้ การวัดผล (Measurement) หมายถึง กระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของ บุคคลตามความมุ่งหมาย เปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัด การประเมินผล (Evaluation) เป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพความจริงและการกระทำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 66-67) ให้ความหมายของการวัดผลประเมินผลและเปรียบเทียบโอนผลการเรียนว่าการวัด (Measurement) หมายถึง กำหนดตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของเหตุการณ์ปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน การจะได้มาซึ่งตัวเลขนั้นจะต้องใช้เครื่องมือวัด เพื่อให้ได้ตัวเลขที่สามารถแทนคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการวัดการประเมิน (Assessment) กระบวนการเก็บข้อมูล ตรวจสอบ ตีความ บันทึกและใช้ ข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบของนักเรียนที่ทำใน ภาระงาน/ชิ้นงาน ว่า ผู้เรียนรู้อะไร สามารถทำอะไรได้ และทำอย่างไร ด้วยวิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลายการวัด และประเมินผลการเรียนรู้อันเป็นกระบวนการพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน และตัดสินใจว่าผู้เรียนมีความรู้ทักษะความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดในระดับใด สามารถที่จะได้รับการเลื่อนชั้นหรือจบการศึกษาได้หรือไม่

จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 77) กล่าวว่า การวัดผลการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการกำหนดตัวเลขหรือข้อมูลอย่างมีกฎเกณฑ์เพื่อแสดงพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย โดยใช้เครื่องมือใด ๆ อาทิ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสอบถาม เป็นต้น การประเมินการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการตัดสินใจตีค่าเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมของ ผู้เรียนทั้งด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

สรุปได้ว่า การวัดผล คือกระบวนการกำหนดตัวเลขหรือข้อมูลเพื่อแสดงพฤติกรรมของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้เครื่องมือหลากหลาย เช่น แบบทดสอบ หรือแบบสังเกต

การประเมินผล คือการพิจารณาและตัดสินคุณภาพความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียนจากข้อมูลที่ได้มา เพื่อตรวจสอบระดับการบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลช่วยพัฒนาการเรียนการสอน และใช้ตัดสินความพร้อมของผู้เรียนในการเลื่อนชั้นหรือสำเร็จการศึกษา.

ความสำคัญของการวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

ความสำคัญของการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนได้มีนักวิชาการให้ความหมายสรุปได้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 193) กล่าวถึง การวัดประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียนไว้ดังนี้ เพื่อเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน ทำให้ผู้สอนได้แก้ไขพัฒนาการสอน และนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของนักเรียนนักศึกษา นักเรียนนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนหรือไม่เพียงใดซึ่งจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงตนเองเพื่อปรับปรุงระบบการบริหารงานในสถานศึกษาทำให้ทราบสภาพที่แท้จริงของหลักสูตร โครงการสอน บันทึกการสอนที่นำไปสู่การปฏิบัติว่าประสบปัญหาอย่างไรว่าจะแก้ไขปรับปรุงอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาเป็นแนวทางในการทำงานและการศึกษาต่อเป็นหลักฐานด้านการศึกษาของสถานศึกษาในด้านการรับนักศึกษาผลการเรียนและความสำเร็จของหลักสูตรและเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาในด้านผลการเรียนและการสำเร็จการเรียนการสอนของนักเรียนนักศึกษา

รุ่งชัชดา พรवेशชาติ (2552, น. 100) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวัดผลและประเมินผล การเรียนว่า การประเมินผลเป็นเครื่องมือในการช่วยครูทราบถึงผลการสอนของตนเอง เพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาการสอนให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้สามารถประเมินได้ว่า นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนหรือไม่ ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและนักเรียน รวมถึงช่วยให้ทราบถึงสถานะของหลักสูตรและโครงการที่ดำเนินการในสถานศึกษา การบันทึกผลการสอนจะเป็นหลักฐานทางการศึกษาที่ใช้ในการประเมินความสำเร็จของการเรียนรู้และผลการเรียนของนักเรียน รวมทั้งสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 69) กำหนดว่า ความสำคัญของการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนว่าเป็นข้อมูลสะท้อนให้ผู้สอนทราบถึงผลการจัดการเรียนการสอนของตน และพัฒนาการของนักเรียนดังนั้นข้อมูลที่เกิดจากการวัดผลประเมินผลที่มีคุณภาพเท่านั้นจึงจะนำไปใช้ได้ อย่างเป็นประโยชน์ตรงตามเป้าหมายและคุ้มค่าต่อการปฏิบัติงาน ผู้สอนต้องดำเนินการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนสภาพจริงจะได้นำไปกำหนดเป้าหมาย และวิธีการ พัฒนาผู้เรียนผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในหลักการแนวคิดวิธีการ ดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เพื่อสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและออกแบบวัดผลประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการประเมินผลการเรียนรู้ใน

ชั้นเรียนที่มีความถูกต้องยุติธรรมเชื่อถือได้มีความสมบูรณ์ครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หากการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ไม่มีคุณภาพจะทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องขาดข้อมูลสำคัญในการสะท้อนผลการดำเนินการจัดการศึกษาทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ต้นสังกัดส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดข้อมูลสำคัญในการสะท้อนผลและสภาพความสำเร็จเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายส่งผลให้การวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนาผู้เรียนระยะต่อไปไม่สามารถสร้างความมั่นใจได้ว่าจะสอดคล้องกับสภาพปัญหาและมีความเหมาะสมกับระดับความสำเร็จของการพัฒนาผู้เรียนในระยะที่ผ่านมา

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เป็นข้อมูลทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ปรับปรุงการเรียนการสอน กำหนดทิศทางการพัฒนาผู้เรียนใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศที่แสดงการพัฒนา ความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียน

ขอบข่ายของการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

ได้มีนักวิชาการให้ความหมายสรุปได้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 37) กำหนดว่า แนวทางการวัดผล ประเมินผล รวมถึงการเทียบโอนผลการเรียนมีดังนี้ กำหนดระเบียบของสถานศึกษา จัดทำเอกสารหลักฐานให้เป็นไปตามระเบียบ อนุมัติผลการเรียนรู้ จัดการประเมินผลการเรียนรู้ของทุกช่วงชั้น จัดให้มีการสอนซ่อมเสริมพัฒนาเครื่องมือในการวัดผล และตรวจสอบคุณภาพของระบบสารสนเทศในการวัดผลประเมินผล การอนุมัติผลการตรวจสอบการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียน

สรุป ขอบข่ายของการวัดผลและประเมินผลการเรียนมี การกำหนดระเบียบและมาตรการในการวัดผลและประเมินผลในสถานศึกษา รวมถึงการจัดทำเอกสารและหลักฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับระเบียบการวัดผลและการประเมินผลของสถานศึกษา การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนในทุกระดับชั้น รวมถึงการอนุมัติและเทียบโอนผลการเรียน การดำเนินการสอนเสริมเพื่อพัฒนานักเรียน การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการประเมินผล การตัดสินผลการเรียนของนักเรียน และการพิจารณาผลการเรียนจนถึงระดับการจบการศึกษา

ด้านกรนิเทศการศึกษา

ความหมายการนิเทศการศึกษา

ความหมายการนิเทศการศึกษาได้มีนักวิชาการให้ความหมายสรุปได้ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 233) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดกระบวนการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและเพื่อเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา

อารมณีนวนจิตร (2556, น. 16) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่าเป็นการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะคิด ประสพการณ์และทักษะที่จำเป็น เพื่อพัฒนาปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้นโดยผ่านกระบวนการ ส่งเสริมสนับสนุน ชี้แนะ และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ปฏิบัติงานนั้น

ราชบัณฑิตยสถาน (2555, น. 182) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่าเป็นกิจกรรมร่วมกัน ระหว่างผู้นิเทศกับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในการให้คำปรึกษาช่วยเหลือ แนะนำ ทำเป็น ตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอนและการเรียนและหลักสูตร โดยมุ่งให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาได้เต็มศักยภาพ

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2559, น. 177) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่าเป็นกิจกรรมหรือ ความพยายามต่าง ๆ ของบุคลากรทางการศึกษาที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ร่วมวิชาชีพ ให้ปฏิบัติภารกิจทางด้านการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ตามแนวทางและเป้าหมายของ การจัดการศึกษา โดยการทำงานร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษาหรือโรงเรียน

อัญชลี โพธิ์ทอง (2548, น. 67) กล่าวถึง การนิเทศการศึกษาว่า เป็นแบบแผนการทำงานกับครูและบุคลากรอื่นทางการศึกษา เพื่อได้มาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีอันส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จด้านการเรียนรู้มากที่สุด

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2557, น. 16) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการศึกษาในลักษณะของการให้การสนับสนุนและประสานงานร่วมกับครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมและพัฒนากิจการกิจการเรียนการสอนของครูผู้สอน รวมทั้งยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 107) ให้การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา หรือศึกษานิเทศก์กับครูผู้สอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ และส่งเสริมการพัฒนากิจการกิจการเรียนรู้และการปฏิบัติงานของครูอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร และเพื่อสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครูในด้านต่าง ๆ

สรุปได้ว่าการนิเทศการศึกษา หมายถึง การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้คำปรึกษา ชี้แนะ สนับสนุน และให้ข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาการเรียนการสอน และยกระดับคุณภาพของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ การนิเทศมุ่งเน้นการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะคิด และ

ประสบการณ์ในการพัฒนาขีดความสามารถของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบาย แนวทาง และความต้องการของสถานศึกษา ในระยะยาวจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศศึกษามีลักษณะเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการในเชิงระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายของ การนิเทศ ดังนี้

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 107-108) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศ ดังนี้

1. เพื่อให้คำแนะนำในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของครู
2. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น
3. เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
4. เพื่อส่งเสริมครูได้เรียนรู้คิดค้นและพัฒนานวัตกรรม/วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา

ในชั้นเรียน

5. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้บรรลุเป้าหมาย
6. เพื่อติดตาม ดูแลการจัดการเรียนรู้และดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด
7. เพื่อสนับสนุนให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผล
8. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และส่งเสริมการคิดค้นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
9. เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าและพัฒนาวิชาชีพของครู
10. เพื่อช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาให้นักเรียนในชั้นเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 8) ให้ไว้ว่าจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา คือ การส่งเสริมและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับประสิทธิภาพในการถ่ายทอดความรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาในโรงเรียน ดังนี้

1. เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู

1.1 นิเทศการสอนแจ้งข้อมูลให้ครู เพื่อครูจะได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนของตนเอง

1.2 การนิเทศ ช่วยให้อาจารย์ได้เสริมสร้างความรู้ความสามารถในการสอน

1.3 การนิเทศการสอน ทำให้เกิดการเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพการสอนของครู

2. เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน

2.1 เพื่อยกระดับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียน

3. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา

4. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่ดีให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน

จากแนวคิดของการนิเทศการศึกษาดังกล่าว พอสรุปได้ว่าการที่ครูได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นนั้น ผลจะไปปรากฏที่คุณภาพของนักเรียนนั้น คือ การนิเทศการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญและมีเป้าหมายชัดเจนที่จะปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ทั้งนี้เพื่อพัฒนาวิชาชีพของครูและพัฒนาคุณภาพนักเรียน ตลอดจนมุ่งส่งเสริมขวัญกำลังใจเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรของโรงเรียนในการทำงาน ร่วมกัน

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552, น. 143) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ดำเนินการไปเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษามีความหมาย กว้างกว่าการแนะชี้แจงในการจัดการเรียนการสอนรวมถึงกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งจะส่งเสริมคุณภาพ การทำงานของบุคลากรทางการศึกษา เช่น การจัดอบรมสัมมนา การผลิตวารสารทางการศึกษา เพื่อเผยแพร่แก่ผู้ร่วมงาน เป็นต้น

สรุป การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้คำแนะนำและสนับสนุนครูในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมการคิดค้นนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้ การนิเทศยังมุ่งเน้นการติดตามผลการดำเนินงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างขวัญกำลังใจและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรทางการศึกษา การนิเทศจึงไม่ใช่เพียงการให้คำแนะนำแต่รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การอบรมสัมมนาและการเผยแพร่องค์ความรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยรวม.

ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา

ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา ได้มีนักวิชาการให้ความหมายสรุปได้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 266) กล่าวว่า ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา คือ การนิเทศการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีบทบาทในการสำรวจ วิเคราะห์ วิจัย และประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพและยกระดับมาตรฐานทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การนิเทศยังช่วยพัฒนาหลักสูตร สื่อ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการและบริบทของสถานศึกษา อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนและการแก้ปัญหาในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา คือ เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากร กระบวนการเรียน การสอนพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเพื่อพัฒนา

บุคลากรให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่จำเป็นที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนการจัดการศึกษา ทั้งสามารถแก้ไขปัญหาได้

ขอบข่ายการนิเทศการศึกษา

ขอบข่ายการนิเทศการศึกษา ได้มีนักวิชาการให้ความหมายสรุปได้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 225) กล่าวว่า ขอบข่ายนิเทศการศึกษา ตามแนวคิดของแฮร์ริส (Harris, 1989) มีดังนี้ งานนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตรการนิเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการนิเทศเกี่ยวกับการเลือกสรรบุคคล การนิเทศเกี่ยวกับการจัดการอำนวยความสะดวกการนิเทศเกี่ยวกับการจัดทำวัสดุอุปกรณ์ กรอบอบรมครูประจำการ การปฐมนิเทศ การบริการพิเศษ ความสัมพันธ์ชุมชนและการประเมินผล

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 40) กำหนดว่า ขอบข่ายของการนิเทศ มีดังนี้ สร้างความตระหนักให้แก่ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่า ได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทั้งถึงและต่อเนื่องเป็นระบบ และกระบวนการ จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สรุป ขอบข่ายการนิเทศการศึกษา คือ จัดระบบการนิเทศการศึกษา ดำเนินการนิเทศการศึกษาโดยใช้วิธีการ รูปแบบหลากหลาย และเหมาะสม ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษา พัฒนาระบบและกระบวนการ นิเทศการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ในการจัดระบบการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนกับโรงเรียนหรือกับเครือข่ายนิเทศการศึกษา

ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ความหมายของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

นักวิชาการ ให้ความหมายสรุปได้ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552, น. 160) กล่าวไว้ว่า การประกัน คุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการยกระดับการพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาทุกระดับ สถานศึกษาจึงจะต้องจัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพกระบวนการบริหารการศึกษา

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, น. 186) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการที่ทำให้มีความตั้งใจว่าผลผลิตนั้น มีมาตรฐานเป็นที่พอใจต่อผู้ให้บริการในระดับสากล ซึ่งมีองค์ประกอบที่ทำให้มีคุณภาพ ได้แก่ ปัจจัยตัวป้อน กระบวนการและผลผลิต

สรุป การประกันคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการพัฒนายกระดับมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยสถานศึกษาต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนากระบวนการบริหารและผลผลิตทางการศึกษาให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยเน้นองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยตัวป้อน กระบวนการ และผลผลิต.

ความสำคัญของการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา

ได้มีนักวิชาการให้ความหมายสรุปได้ ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552, น. 160) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาโดยให้ทั้ง การประกันคุณภาพภายใน การประกันคุณภาพภายนอก ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร

ศุภชัย วีระวาทิน (2550, น. 55) ให้ความหมายไว้ ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นเพราะจะได้ทราบสภาพการปฏิบัติงานของตนเอง อันจะนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและตามนโยบายของรัฐ

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 122) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็น เครื่องมือที่ใช้เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การประกัน คุณภาพการศึกษาจึงมีความสำคัญดังนี้

ความสำคัญต่อสถานศึกษา

1. รับรู้ถึงสถานะปัจจุบัน และสภาพจริงของการดำเนินงานตามพันธกิจของ สถานศึกษา
2. สถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดมีข้อมูลสารสนเทศสำหรับการ กำหนดนโยบาย วางแผนและบริหารจัดการศึกษา
3. ส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
4. ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องสามารถแข่งขันได้ใน ระดับมาตรฐานสากล

ความสำคัญต่อผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน

1. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด
2. สร้างความมั่นใจและพึงพอใจแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องในคุณภาพของสถานศึกษา
3. ทราบผลการดำเนินงานจัดการศึกษา และความก้าวหน้าในกาพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา

สรุป ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนามาตรฐานการศึกษา โดยมีทั้งการประกันคุณภาพภายในและภายนอก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร

สถานศึกษา เพื่อทราบสภาพการดำเนินงาน และปรับปรุงคุณภาพให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายรัฐ การประกันคุณภาพช่วยให้สถานศึกษาพัฒนาต่อเนื่อง มีข้อมูลวางแผนและแข่งขันในระดับสากล ส่วน ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนจะได้รับความมั่นใจในคุณภาพการศึกษา และมีส่วนร่วมในการพัฒนา สถานศึกษา.

ขอบข่ายของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขอบข่ายของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้มีนักวิชาการ ให้ความหมายสรุปได้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 44) กำหนดว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไก สำคัญในการส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดความ เชื่อมั่นจากผู้รับบริการทางการศึกษา โดยมีขอบข่ายการดำเนินงานที่ครอบคลุมตั้งแต่การกำหนด มาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนในพื้นที่ นอกจากนี้ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษาเป็นอีกองค์ประกอบสำคัญที่ช่วย สนับสนุนการดำเนินงานด้านคุณภาพ โดยการจัดโครงสร้างการบริหารต้องเอื้อต่อการพัฒนาและการ ประสานงานอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งจัดระเบียบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อนำไปใช้ในการ วางแผน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เน้นเป้าหมายเชิงคุณภาพ และดำเนินการตาม แผนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยนำวงจรการบริหารคุณภาพของเดมมิง (PDCA) มาใช้ในการ ควบคุมและปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น อันได้แก่ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุง (Act) อีกทั้งยังต้องมีการติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในระดับภายในและภายนอก พร้อมจัดทำรายงาน ประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) เพื่อรายงานผลต่อหน่วยงานต้น สังกัด และเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณชนอย่างโปร่งใส

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552, น. 162-168) กล่าวว่า ขอบข่ายของการประกันคุณภาพ การศึกษา ดังนี้ การเตรียมการ ได้แก่การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยการสร้างความ ตระหนัก การเสริมสร้างความรู้การกำหนดความรับผิดชอบและการศึกษาข้อมูลสารสนเทศ การดำเนินการ ได้แก่การจัดทำรัฐธรรมนูญโรงเรียน แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติ ราชการและการ ประเมินตนเอง การปรับปรุงการนำไปใช้ และการรายงานผลการปฏิบัติ ผู้ศึกษาสรุปขอบข่ายของการ พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สรุป ขอบข่ายของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในครอบคลุมการกำหนด มาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานชาติและความต้องการของชุมชน การจัดระบบบริหาร

และสารสนเทศ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ และการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) มีการตรวจสอบ ทบทวน ประเมินผล จัดทำรายงาน SAR และเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะเตรียมการ เช่น การสร้างความตระหนักและกำหนดหน้าที่ และระยะดำเนินการ เช่น การจัดทำแผนพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ซึ่งได้อ้างอิงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ภูษณิศ ฤทธิใจ (2556) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพื้นที่พิเศษในอำเภอแม่ฟ้าหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และปัญหา ข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่พิเศษในอำเภอแม่ฟ้าหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหาและข้อเสนอแนะมากที่สุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

กนกวรรณ อายูยีน (2560) ศึกษาสภาพการบริหารการศึกษาของโรงเรียนพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขต 2 จังหวัดน่าน การดำเนินงานทั้ง 12 ด้านโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ขณะที่ด้านที่มีการดำเนินงานต่ำสุดคือการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ยังแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดในการดำเนินงานในบางด้าน ขนาดโรงเรียนต่างกัน มีระดับการดำเนินการบริหารการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการดำเนินการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านการนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นมีระดับการดำเนินการไม่แตกต่างกัน

สุณิสรา จันตะวงศ์ และคณะ (2560) ศึกษายุทธศาสตร์ การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาบนเขตพื้นที่สูง ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบทภายในมีจุดแข็ง คือ มีนโยบายที่ชัดเจน มีการกระจายอำนาจ มีโครงสร้างเอื้อต่อการดำเนินงานบนพื้นที่สูงจุดอ่อน คือ ไม่สามารถปฏิบัติตาม

นโยบายได้ทั้งหมด ขาดแคลนงบประมาณ ขาดการติดตามอย่างต่อเนื่อง บริบทภายนอกมีโอกาสน้อย คือ ชุมชนมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น มีการเผยแพร่ความรู้และสร้าง ความตระหนักให้กับครูและ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพการศึกษา ประชาชนได้รับสิทธิ และโอกาสหรือช่องทาง การศึกษา มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อุปสรรคที่พบคือ ผู้ปกครองมีฐานะยากจน ไม่เห็น ความสำคัญของการจัดการศึกษาและไม่ร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน 2) ยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนบนเขตพื้นที่สูงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษานาน เขต 2 ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ซึ่งยุทธศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น โดยภาพรวม มีความ เหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

กุลธร ดอนแก้ว (2562) ศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบนพื้นที่สูงสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานการณ์ของปัญหาและความ ต้องการการบริหารงานวิชาการ พบว่า สถานการณ์ของปัญหาวางาน วิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปาน กลางทุกด้าน ส่วนความต้องการการบริหารงานวิชาการอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน 2) สถานศึกษาที่มี การปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ พบว่า 1) มีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ระบบประกันคุณภาพภายในที่สอดคล้องกับระเบียบ และหลักเกณฑ์แบบเคร่งครัด กระทรวงศึกษาธิการ 4) วัดผลการประเมินคุณภาพ และการเทียบโอนผลการเรียนตามระเบียบของ 5) มีแผนในการนิเทศและมีกระบวนการนิเทศที่มีความ หลากหลาย 6) ให้การเกื้อหนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นประจำ ทุกภาคเรียน 3.แนวทางในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูงได้ข้อเสนอเพื่อการพัฒนา ว่า 1) โรงเรียนควรจะสร้างหลักสูตรโดยที่มีวิชาการบนพื้นที่สูง 2) ควรจัดประสบการณ์ที่เน้นการใช้ แหล่งเรียนรู้ ตามสภาพจริง และแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล 3) ควรจัดให้มีการวัด และ ประเมินผลตามบริบทของผู้เรียนบนพื้นที่สูง 4) ควรสร้างเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จตาม มาตรฐานบริบท ของผู้เรียนบนพื้นที่สูงและตัวชี้วัดของ สพฐ. และสมศ. 5) ควรมีการนิเทศงาน วิชาการและการเรียน การสอนที่มีความสม่ำเสมอมีความสอดคล้องกับนักเรียนบนพื้นที่สูง 6) ควรมี การจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนตามบริบทของนักเรียนบนพื้นที่สูง

อดิรุจ บุญสูง (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ขอบข่ายการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับ สถานศึกษาขยายโอกาสในเขตพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารหลักสูตร และเสนอ แนวทางในการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนขยายโอกาสในพื้นที่สูง ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน และสภาพพึงประสงค์ของการบริหารหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการเอาหลักสูตรไปใช้ และด้านการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร ขอบข่าย การบริหารหลักสูตรที่เสนอ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เช่น

การวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา ความต้องการของผู้เรียน และชุมชน 2) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร เช่น การจัดทำสารสนเทศ การวางแผนทางและนโยบายในการพัฒนาหลักสูตร 3) ด้านการจัดทำหลักสูตร เช่น การจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษาและห้องเรียน 4) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น การจัดแผนผังรายวิชา การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียน 5) ด้านการนิเทศกำกับติดตาม และวัดผล เช่น การกำหนดกรอบนโยบาย เกณฑ์การติดตามผล การประกันคุณภาพภายใน และการประเมินภายนอก

เอื้ออังกูร ชำนาญ (2564) แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผลการวิจัย สถานการณ์การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ขอบเขตการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนบนโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า ขอบข่ายในการดำเนินการจัดการด้านวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ มีทั้งหมด 4 ด้าน คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี และ การนิเทศการศึกษา

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพื้นที่สูงและพื้นที่พิเศษ พบว่าโดยรวมการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง ขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละพื้นที่ ด้านที่มีความโดดเด่น ได้แก่ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน รวมถึงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการรักษามาตรฐานทางการศึกษาในพื้นที่ห่างไกลในทางกลับกัน ด้านที่ยังมีข้อจำกัดและจำเป็นต้องพัฒนาเพิ่มเติม คือ การวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ซึ่งยังไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพเนื่องจากข้อจำกัดด้านทรัพยากรและบุคลากร เมื่อพิจารณาถึงปัญหาและความต้องการพบว่า โรงเรียนพื้นที่พิเศษประสบอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณ บุคลากร และการขาดระบบติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ความต้องการในการบริหารงานวิชาการมีอยู่ในระดับสูงในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน สะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา พบว่าหลักสูตรควรสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่สูง โดยเน้นการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริมการนิเทศการศึกษาและการประเมินผลที่สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพอย่างชัดเจน การสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน และการยกระดับบทบาทของครูในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทาง

วิชาการ เป็นแนวทางที่ควรดำเนินควบคู่กันไป นอกจากนี้ บริบทภายนอกยังสะท้อนทั้งโอกาสและอุปสรรคในการพัฒนาการศึกษา จุดแข็งสำคัญคือการศึกษาที่มีชุมชนมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและให้ความสำคัญกับการศึกษา ในขณะที่อุปสรรคสำคัญ ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองที่ยากจน และการขาดความร่วมมือในการสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องในการพัฒนางานวิชาการ ผลการศึกษาเน้นย้ำถึงแนวทางการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในพื้นที่สูง โดยเน้นการพัฒนาการออกแบบแนวทางการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของผู้เรียน รวมถึงการติดตามและประเมินผลที่สื่อถึงพัฒนาการได้ชัดเจน การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ และการนิเทศครูที่มีประสิทธิภาพ ถือเป็นกลยุทธ์สำคัญในการยกระดับการศึกษาของชุมชนในพื้นที่ชนบทให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 37 โรงเรียน (ประกาศ ณ วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2565) จำนวนครูและผู้บริหาร 634 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 44 คน และครู จำนวน 590 คน (กลุ่มงานบริหารบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ข้อมูล ณ วันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 37 โรงเรียน ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน จีรวิทย์ เอกะกุล, 2560, น. 65) เทียบขนาดของประชากรที่ประกอบด้วย บุคลากรทางการศึกษา จำนวนตัวอย่างเท่ากับ 242 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการเทียบสัดส่วนตามขนาดประชากรในแต่ละโรงเรียน ดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแยกตามโรงเรียน

ลำดับ	สถานศึกษา	จำนวนประชากร (คน)		รวม ทั้งหมด	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง (คน)		รวม ทั้งหมด
		ผู้บริหาร	ครู		ผู้บริหาร	ครู	
1	บ้านป่าไร่หลวงวิทยา (ตชด.ช่างกลปทุมวัน อนุสรณ์ 9)	1	10	11	1	4	5
2	บ้านปางสา	1	13	14	1	4	5
3	บ้านสันติสุข	1	18	19	1	6	7
4	บ้านรวมใจ	1	16	17	1	5	6
5	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๕	1	8	9	1	4	5
6	บ้านผาฮี้	1	10	11	1	4	5
7	บ้านห้วยไร่สามัคคี	1	25	26	1	10	11
8	อนุบาลแม่ฟ้าหลวง	1	13	14	1	4	5
9	บ้านเขาแห่่งพัฒนา	1	9	10	1	4	5
10	บ้านป่าซางนาเงิน	1	10	11	1	4	5
11	บ้านเทอดไทย	1	85	86	1	15	16
12	บ้านพญาไพร	1	23	24	1	8	9
13	บ้านแม่หม้อ	1	16	17	1	6	7
14	พญาไพรไตรมิตร	1	14	15	1	5	6
15	บ้านจะดี	1	11	12	1	4	5
16	รัฐราษฎร์วิทยา	1	20	21	1	8	9
17	สามัคคีพัฒนา	1	33	34	1	12	13
18	บ้านปางมะหัน	1	9	10	1	4	5
19	บ้านห้วยฮั่น	1	12	13	1	4	5
20	บ้านห้วยหก	1	7	8	1	4	5
21	บ้านห้วยหยวกป่าโซ	1	7	8	1	4	5
22	บ้านผาจี	1	7	8	1	4	5
23	บ้านห้วยผึ้ง	1	48	49	1	14	15
24	บ้านมนตรวิวิทยา	1	14	15	1	5	6
25	ชุมชนศึกษา (บ้านแม่สะแลบ)	1	12	13	1	4	5
26	บ้านผาเตื่อ	1	5	6	1	2	3
27	ดอยแสนใจ (ตชด.อนุสรณ์)	1	18	19	1	6	7

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับ	สถานศึกษา	จำนวนประชากร			รวม ทั้งหมด	จำนวนกลุ่ม		รวม ทั้งหมด
		(คน)		ตัวอย่าง (คน)				
		ผู้บริหาร	ครู			ผู้บริหาร	ครู	
28	บ้านสันติคีรี	1	39	40	1	14	15	
29	บ้านใหม่สันติ	1	7	8	1	4	5	
30	บ้านกลาง	1	17	18	1	5	6	
31	บ้านพนาสวรรค์	1	7	8	1	4	5	
32	ราษฎร์พัฒนา	1	6	7	1	3	4	
33	บ้านแม่เต๋อ	1	5	6	1	3	4	
34	ตำรวจตระเวนชายแดน บ้านนาโต่ (วปอ.344 อุปลัมภ)	1	12	13	1	4	5	
35	ตำรวจตระเวนชายแดน เจ้าพ่อหลวงอุปลัมภ 3 (ช่างกล ปทุมวันอนุสรณ์ 4)	1	20	21	1	5	6	
36	ตำรวจตระเวนชายแดนศรีสมวงศ์	1	5	6	1	2	3	
37	ตำรวจตระเวนชายแดนบำรุงที่ 87	1	6	7	1	3	4	
รวม		37	597	634	37	205	242	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นครอบคลุมเนื้อหาและตรงวัตถุประสงค์ในการศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 2 ข้อ ประกอบด้วย ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตรา

ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) มีจำนวน 30 ข้อ จำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านการนิเทศการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

โดยมีการกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของข้อคำถามในแบบสอบถามดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูงปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูงปฏิบัติในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูงปฏิบัติในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูงปฏิบัติในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูงปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้มีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารวิชาการ บทความ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามให้ตรงกับกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยที่ครอบคลุม วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้อง และชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข และผ่านการพิจารณาลั่นกรองจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยแล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องเหมาะสมของการใช้ภาษา ดังนี้

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐฉิ สัพโส ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

4.2 นางสาวโสภาพร ไสยแพทย์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

4.3 นางสาวฝน ออกแผ่ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันติสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

โดยกำหนดคะแนนสำหรับการพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือพฤติกรรมที่ต้องการวัด

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือพฤติกรรมที่ต้องการวัด

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือพฤติกรรมที่ต้องการวัด

5. นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือพฤติกรรมที่ต้องการวัด (Index of Item Objective Congruence: IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จากผลการวิเคราะห์พบว่าข้อคำถามในแบบสอบถามฉบับนี้ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ซึ่งถือว่า เป็นข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนขยายโอกาสหรือช่องทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 30 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียง กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งกำหนดให้ ค่าความเชื่อถือได้ของสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าเท่ากับ 0.937 ขึ้นไป

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงให้เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ และนำไปดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอความร่วมมือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสืบค้นและบันทึกข้อมูล จำนวน 242 ชุด

2. ผู้วิจัยนำส่งหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษาเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบนพื้นที่สูงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

โดยส่งบันทึกข้อความขออนุญาต ผ่านช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (G-mail) ของโรงเรียนพร้อมแบบสอบถามงานวิจัยเป็น QR Code สำหรับเป็นช่องทางการตอบแบบสอบถามออนไลน์ (Google Forms) และรับข้อมูลผ่านแบบสอบถามออนไลน์ (Google Forms)

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยการส่งช่องทางการกรอกข้อมูล เป็น QR Code สำหรับสแกน ตามเวลาที่กำหนด โดยการเก็บข้อมูลภายใน 30 วัน ได้รับกลับคืนมา 242 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับจากแบบสอบถามออนไลน์ (Google Forms) มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ตามขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามจากแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Checklist) โดยการนำมาหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เป็นรายชื่อ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบข้อมูลการบรรยาย

ตอนที่ 2 ได้นำข้อมูลจากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ประกอบด้วยข้อมูล 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านการนิเทศการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ซึ่งเป็น แบบสอบถามมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิด Likert การวิเคราะห์ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยที่ได้ตามเกณฑ์ประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 120-121) ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง อยู่ในระดับ มาก

2.50 - 3.46 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง อยู่ในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง อยู่ในระดับ น้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานใช้การเปรียบเทียบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและวิธีวิเคราะห์ ข้อมูลที่สอดคล้องกับคำถามในการวิจัย และการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. สถิติที่ใช้หาค่าของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ประกอบด้วย

1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC)

1.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยการแจกแจงความถี่ ใช้สถิติบรรยาย คือ ร้อยละ (Percentage)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division: S.D.)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดียว (One-way ANOVA) และหาผลการทดสอบมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดียว (One-way ANOVA) และหาผลการทดสอบมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และเพื่อเปรียบเทียบระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานของบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง ผู้วิจัยจึงแบ่งผลการวิเคราะห์จำแนกได้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยใช้ F-test แบบ One-Way ANOVA

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

วิเคราะห์ข้อมูลโดยจำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอข้อมูลผลการ วิเคราะห์ดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
- ปริญญาตรี	132	54.55
- ปริญญาโท	102	42.15
- ปริญญาเอก	8	3.30
รวม	242	100.00
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
- ต่ำกว่า 5 ปี	56	23.14
- 5-10 ปี	110	45.55
- มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	76	31.41
รวม	242	100.00

จากตาราง 3 พบว่า จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 242 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 รองลงมา มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 42.15 และมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาเอก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30 ในด้านประวัติการปฏิบัติงานในภาพรวมมีประวัติการปฏิบัติงาน 5-10 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 45.55 รองลงมา มีประวัติการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 31.41 และมีประวัติการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 23.14 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
ในภาพรวมและรายด้าน ปรากฏในตาราง 4-9

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในภาพรวม

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.57	0.67	มากที่สุด	4
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.55	0.63	มากที่สุด	5
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการ เทียบโอนผลการศึกษา	4.58	0.61	มากที่สุด	1
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.57	0.62	มากที่สุด	3
5. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	4.58	0.61	มากที่สุด	2
รวม	4.56	0.62	มากที่สุด	

จากตาราง 4 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) เมื่อ
พิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดผล
ประเมินผล และดำเนินการรับรองผลการเรียนเดิม ($\bar{X} = 4.58$) และด้านการพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.58$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการศึกษา
($\bar{X} = 4.57$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.55$)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนา
หลักสูตรของสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. สถานศึกษาให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.67	0.59	มากที่สุด	1
2. สถานศึกษามีการออกแบบและปรับปรุงเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับบริบทของนักเรียน ชุมชน และสังคมโดยอยู่บนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.58	0.66	มากที่สุด	2
3. สถานศึกษามีการกำหนดความชัดเจนของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตร	4.55	0.60	มากที่สุด	3
4. หลักสูตรของสถานศึกษามีความเหมาะสมของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษากับแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.49	0.63	มาก	5
5. สถานศึกษามีการดำเนินการในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความต้องการของนักเรียน	4.55	0.67	มากที่สุด	4
รวม	4.57	0.63	มากที่สุด	

จากตาราง 5 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 การบริหารจัดการและปรับปรุงหลักสูตรโดยรวมของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการออกแบบและปรับปรุงเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับบริบทของนักเรียน ชุมชน และสังคมโดยอยู่บนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักสูตรของสถานศึกษามีความเหมาะสมของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษากับแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.49$) ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้

ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. สถานศึกษามีการออกแบบและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน	4.56	0.62	มากที่สุด	3
2. สถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในการพัฒนาระบบการเรียนรู้	4.54	0.63	มากที่สุด	4
3. สถานศึกษามีการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจของนักเรียน	4.53	0.65	มากที่สุด	5
4. สถานศึกษามีวิธีการที่เหมาะสมในการประเมินผลที่สะท้อนสภาพการเรียนรู้จริงของนักเรียน	4.51	0.62	มากที่สุด	7
5. สถานศึกษามีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของนักเรียน	4.52	0.68	มากที่สุด	6
6. สถานศึกษามีการส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.59	0.61	มากที่สุด	1
7. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	4.57	0.61	มากที่สุด	2
รวม	4.55	0.63	มากที่สุด	

จากตาราง 6 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ในมิติรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ($\bar{X} = 4.59$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ และนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.57$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีวิธีการที่เหมาะสมในการตรวจประเมินที่สะท้อนสภาพการเรียนรู้จริงของนักเรียน ($\bar{X} = 4.51$) ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการวัดผล
ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. สถานศึกษามีความชัดเจนของกระบวนการวัดผลที่ใช้ ในการตรวจสอบความรู้และทักษะของนักเรียน	4.57	0.62	มากที่สุด	4
2. สถานศึกษามีความเหมาะสมและความโปร่งใสของการ ประเมินผลผู้เรียน	4.54	0.63	มากที่สุด	5
3. สถานศึกษามีการใช้ข้อมูลจากการวัดผลและการ ประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน	4.54	0.63	มากที่สุด	6
4. สถานศึกษามีความยุติธรรมและความโปร่งใสใน กระบวนการเทียบโอนผลการเรียน	4.60	0.60	มากที่สุด	1
5. สถานศึกษามีความชัดเจนของหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการ พิจารณาเทียบโอนผลการเรียน	4.60	0.58	มากที่สุด	2
6. สถานศึกษามีความเหมาะสมของกระบวนการเทียบ โอนผลการเรียนกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด	4.60	0.59	มากที่สุด	3
รวม	4.58	0.61	มากที่สุด	

จากตาราง 7 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และการถ่ายโอนความรู้หรือผลการเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีความยุติธรรมและความโปร่งใสในกระบวนการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.60$) สถานศึกษามีความชัดเจนของหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาการถ่ายโอนความรู้หรือผลการเรียน ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีความชัดเจนของกระบวนการวัดผลที่ใช้ในการตรวจสอบความรู้และทักษะของนักเรียน ($\bar{X} = 4.57$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานศึกษามีความเหมาะสมและความโปร่งใสของการประเมินผลผู้เรียน ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการนิเทศ
การศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. สถานศึกษามีความชัดเจนและเหมาะสมของเป้าหมายในการนิเทศการศึกษา	4.66	0.56	มากที่สุด	1
2. สถานศึกษามีการสนับสนุนและแนะนำที่ได้รับจากผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา	4.55	0.63	มากที่สุด	3
3. ความมีประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศในการช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	4.53	0.67	มากที่สุด	5
4. ความเหมาะสมของวิธีการนิเทศที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.58	0.60	มากที่สุด	2
5. ความพึงพอใจโดยรวมต่อการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา	4.55	0.65	มากที่สุด	4
รวม	4.57	0.62	มากที่สุด	

จากตาราง 8 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีความชัดเจนและเหมาะสมของเป้าหมายในการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.66$) รองลงมา คือ ความเหมาะสมของวิธีการนิเทศที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.58$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความพึงพอใจโดยรวมต่อการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.55$) และความมีประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศในการช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.55$) ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบ
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. สถานศึกษามีความชัดเจนและความเหมาะสมของการ วางแผนระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.52	0.63	มากที่สุด	6
2. สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนระบบการประกัน คุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมาย	4.52	0.65	มากที่สุด	7
3. ความมีประสิทธิภาพของกระบวนการตรวจสอบและ ประเมินผลระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา	4.53	0.64	มากที่สุด	5
4. สถานศึกษามีการนำผลการประเมินระบบการประกัน คุณภาพมาปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.59	0.61	มากที่สุด	4
5. การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในกระบวนการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา	4.62	0.60	มากที่สุด	3
6. สถานศึกษามีความต่อเนื่องของกระบวนการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา	4.63	0.58	มากที่สุด	1
7. สถานศึกษามีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ของ กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ	4.63	0.58	มากที่สุด	2
รวม	4.58	0.61	มากที่สุด	

จากตาราง 9 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สรุปโดยรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่ากลาง
ที่อยู่ในอันดับสูงสุดคือ สถานศึกษามีความต่อเนื่องของกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.63$) และสถานศึกษามีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ของ
กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.63$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมของบุคลากร
ทุกฝ่ายในกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.62$) ส่วนข้อที่มีค่า
กลางต่ำสุด คือ สถานศึกษามีความชัดเจนและความเหมาะสมของการวางแผนระบบการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.52$) และสถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนระบบการประกันคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.52$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยใช้ F-test แบบ One-Way ANOVA

ตาราง 10 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.93	2	1.47	6.85*	.001
	ภายในกลุ่ม	51.12	239	0.21		
	รวม	54.06	241			
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2.82	2	1.41	6.20*	.002
	ภายในกลุ่ม	54.27	239	0.23		
	รวม	57.09	241			
ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3.00	2	1.50	7.00*	.001
	ภายในกลุ่ม	51.17	239	0.21		
	รวม	54.16	241			
ด้านการนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.63	2	1.31	5.52*	.005
	ภายในกลุ่ม	56.91	239	0.24		
	รวม	59.54	241			
ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.21	2	1.10	4.94*	.008
	ภายในกลุ่ม	53.36	239	0.22		
	รวม	55.56	241			

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
รวมเฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	2.66	2	1.33	7.25*	.001
	ภายในกลุ่ม	43.89	239	0.18		
รวม		46.55	241			

จากตาราง 10 บุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยรวมมีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการพิจารณาคุณวุฒิเพื่อรับเข้าเรียนต่อ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มในแต่ละด้าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และทำการทดสอบความแปรปรวนของแต่ละกลุ่ม หากพบว่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มมีความเท่ากัน จึงเลือกใช้การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's Method) ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการเปรียบเทียบคู่ของค่าเฉลี่ยหลายกลุ่มและควบคุมความคลาดเคลื่อนประเภทที่ 1 ได้ดี อย่างไรก็ตาม หากพบว่าความแปรปรวนไม่เท่ากัน จะเลือกใช้การทดสอบแบบ Games-Howell แทน เนื่องจากไม่ต้องอาศัยสมมติฐานว่าความแปรปรวนเท่ากัน

ในการศึกษาครั้งนี้ ผลการทดสอบความแปรปรวนพบว่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างมีความเท่ากัน จึงดำเนินการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's Method) ดังตารางที่ 11-16

ตาราง 11 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา (N=242)		
	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
ปริญญาตรี		-.224*	-0.183
ปริญญาโท			0.040
ปริญญาเอก			

จากตาราง 11 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้าน
การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญา
ตรี กับระดับการศึกษาในระดับปริญญาโทมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ
0.05

ตาราง 12 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา (N=242)		
	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
ปริญญาตรี		-.220*	-.030
ปริญญาโท			-.190
ปริญญาเอก			

จากตาราง 12 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี
กับระดับการศึกษาในระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 13 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา (N=242)		
	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
ปริญญาตรี		-.228*	-.086
ปริญญาโท			-.142
ปริญญาเอก			

จากตาราง 13 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี กับระดับการศึกษาในระดับปริญญาโทมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 14 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ด้านการนิเทศการศึกษา

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา (N=242)		
	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
ปริญญาตรี		-.206*	-.063
ปริญญาโท			-.269
ปริญญาเอก			

จากตาราง 14 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี กับระดับการศึกษาในระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 15 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา (N=242)		
	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
ปริญญาตรี		-.223*	-.086
ปริญญาโท			-.142
ปริญญาเอก			

จากตาราง 15 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี กับระดับการศึกษาในระดับปริญญาโทมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 16 แสดงเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	5.03	2	2.51	12.25*	.000
	ภายในกลุ่ม	49.03	239	0.21		
	รวม	54.06	241			
ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่	ระหว่างกลุ่ม	5.19	2	2.60	11.95*	.000
	ภายในกลุ่ม	51.90	239	0.22		
	รวม	57.09	241			
ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	6.09	2	3.04	15.13*	.000
	ภายในกลุ่ม	48.08	239	0.20		
	รวม	54.16	241			

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4.12	2	2.06	8.89*	.000
	ภายในกลุ่ม	55.42	239	0.23		
รวม		59.54	241			
ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4.33	2	2.16	10.09*	.000
	ภายในกลุ่ม	51.24	239	0.21		
รวม		55.56	241			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4.88	2	2.44	14.00*	.000
	ภายในกลุ่ม	41.67	239	0.17		
รวม		46.55	241			

จากตาราง 16 บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยรวมมีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อวิเคราะห์แยกรายด้าน พบว่าประเด็นสำคัญ ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มในแต่ละด้าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และทำการทดสอบความแปรปรวนของแต่ละกลุ่ม หากพบว่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มมีความเท่ากัน จึงเลือกใช้การเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's Method) ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการเปรียบเทียบคู่ของค่าเฉลี่ยหลายกลุ่มและควบคุมความคลาดเคลื่อนประเภทที่ 1 ได้ดี อย่างไรก็ตาม หากพบว่าความแปรปรวนไม่เท่ากัน จะเลือกใช้การทดสอบแบบ Games-Howell แทน เนื่องจากไม่ต้องอาศัยสมมติฐานว่าความแปรปรวนเท่ากัน

ในการศึกษาครั้งนี้ ผลการทดสอบความแปรปรวนพบว่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างมีความเท่ากัน จึงดำเนินการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's Method) ดังตาราง 17-21

ตาราง 17 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

ประสบการณ์ทำงาน	ประสบการณ์ทำงาน (N=242)		
	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 5 ปี		-.244*	-.394*
5-10 ปี			-.150
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป			

จากตาราง 17 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้าน
การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า
5 ปี มีความคิดเห็นที่แตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า และมีความคิดเห็นโดย
ภาพรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 18 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้

ประสบการณ์ทำงาน	ประสบการณ์ทำงาน (N=242)		
	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 5 ปี		-.257*	-.399*
5-10 ปี			-.142
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป			

จากตาราง 18 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้าน
การพัฒนาระบบการเรียนรู้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี

มีความคิดเห็นที่แตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า และมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 19 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

ประสบการณ์ทำงาน	ประสบการณ์ทำงาน (N=242)		
	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 5 ปี		-.220*	-.433*
5-10 ปี			-.213
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป			

จากตาราง 19 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นที่แตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า และมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 20 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการนิเทศการศึกษา

ประสบการณ์ทำงาน	ประสบการณ์ทำงาน (N=242)		
	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 5 ปี		-.246*	-.352*
5-10 ปี			-.106
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป			

จากตาราง 20 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นที่แตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า และมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 21 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ประสบการณ์ทำงาน	ประสบการณ์ทำงาน (N=242)		
	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 5 ปี		-.194*	-.366*
5-10 ปี			-.172*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป			

จากตาราง 21 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่ำกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานของบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนบนพื้นที่สูง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบนพื้นที่สูงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 37 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ และการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ โดยมีการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 สรุปได้ ดังนี้

1. จากผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 242 คน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมาคือปริญญาโท จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 และปริญญาเอก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาคือ มากกว่า 10 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 และน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 ตามลำดับ

2. จากผลการศึกษาสภาพการบริหารการศึกษาของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน รองลงมาคือ ด้าน

การนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาแต่ละด้านปรากฏผล ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีความต่อเนื่องของกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สถานศึกษามีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ของกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพรองลงมา คือ การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา สถานศึกษามีการนำผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพมาปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา ความมีประสิทธิภาพของกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา สถานศึกษามีความชัดเจนและความเหมาะสมของการวางแผนระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนระบบการประกันคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมาย

2.2 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ในภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีความยุติธรรมและความโปร่งใสในกระบวนการเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษามีความชัดเจนของหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาเทียบโอนผลการเรียน และสถานศึกษามีความเหมาะสมของกระบวนการเทียบโอนผลการเรียนกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ซึ่งทั้ง 3 ข้อมีค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน รองลงมา คือ สถานศึกษามีความชัดเจนของกระบวนการวัดผลที่ใช้ในการตรวจสอบความรู้และทักษะของนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานศึกษามีความเหมาะสมและความโปร่งใสของการประเมินผลผู้เรียน และสถานศึกษามีการใช้ข้อมูลจากการวัดผลและการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

2.3 ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีความชัดเจนและเหมาะสมของเป้าหมายในการนิเทศการศึกษา รองลงมา คือ ความเหมาะสมของวิธีการนิเทศที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ความมีประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศในการช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความพึงพอใจโดยรวมต่อการนิเทศการศึกษา ในสถานศึกษา และความมีประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศในการช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

2.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา รองลงมา คือ สถานศึกษามีการออกแบบและปรับปรุง

เนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับบริบทของนักเรียน ชุมชน และสังคมโดยอยู่บนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษามีการกำหนดความชัดเจนของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตร และสถานศึกษามีการดำเนินการในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความต้องการของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักสูตรของสถานศึกษามีความเหมาะสมของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา กับแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.5 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ตลอดชีวิต รองลงมา คือ สถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง สถานศึกษามีการออกแบบและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน สถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษามีการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจของนักเรียน และสถานศึกษามีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีวิธีการที่เหมาะสมในการประเมินผลที่สะท้อนสภาพการเรียนรู้จริงของนักเรียน

3. จากผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

3.1 จากผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษาในภาพรวมพบว่า ด้านการออกแบบหลักสูตรของสถานศึกษา การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และการการรับรองผลการเรียนเดิม การนิเทศการศึกษา รวมถึงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น มีความแตกต่างกันในหลายมิติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

3.1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี กับระดับการศึกษาในระดับปริญญาโทมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี กับระดับการศึกษาในระดับปริญญาโทมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.1.3 ด้านการส่งเสริมและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ รวมถึงการวัดผล ประเมินผล และการโอนย้ายผลการเรียน ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี กับระดับการศึกษาในระดับปริญญาโทมีมุมมองโดยรวมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.1.4 ด้านการนิเทศการศึกษาผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี กับระดับการศึกษาในระดับปริญญาโทมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.1.5 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี กับระดับการศึกษาในระดับปริญญาโทมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 จากผลของการเปรียบเทียบการจัดการด้านวิชาการของโรงเรียนในพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามช่วงความชำนาญจากการปฏิบัติงานพบว่าในส่วนมากมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ทั้งในด้านการปรับหลักสูตรของโรงเรียน การเสริมกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลรวมถึงการโอนผลการเรียน การติดตามให้คำแนะนำทางวิชาการ ตลอดจนการดูแลระบบรับรองคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

3.2.1 ด้านการปรับหลักสูตรของสถานศึกษา ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความชำนาญจากการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นที่แตกต่างจากกลุ่มที่มีความชำนาญจากการปฏิบัติงานมากกว่า และมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2.2 ด้านการปรับกระบวนการเรียนรู้ ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความชำนาญจากการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นที่แตกต่างจากกลุ่มที่มีความชำนาญจากการปฏิบัติงานมากกว่า และมีความคิดเห็นโดยส่วนมากแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2.3 ด้านการประเมินความสามารถทางวิชาการและการโอนผลลัพธ์การศึกษา ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความชำนาญจากการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นที่แตกต่างจากกลุ่มที่มีความชำนาญจากการปฏิบัติงานมากกว่า และมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2.4 ด้านการนิเทศการศึกษา ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความชำนาญจากการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นที่แตกต่างจากกลุ่มที่มีความชำนาญจากการปฏิบัติงานมากกว่า และมีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2.5 ด้านการปรับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความชำนาญจากการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่ำกว่าผู้ที่มีความชำนาญจากการปฏิบัติงาน 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และมีความคิดเห็นโดยส่วนมากแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 อภิปรายผลการศึกษา ผู้วิจัยได้อภิปรายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนบนพื้นที่สูงเห็นความสำคัญของการบริหารการศึกษา การออกแบบแผนการเรียนรู้ของสถานศึกษาโดยยึดโยงกับข้อมูลจากการวิจัยของ อภิรัตน์ สะอาดม่วง สติพร เขาวนชัย และสำราญ มีแจ้ง (2567) ได้ทำการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กบนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร และสอดคล้องกับแนวคิดของ จิตติมา วรรณศรี (2566) ที่กล่าวว่า กระบวนการบริหารวิชาการในสถานศึกษาเป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญ และส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน การจัดทำหลักสูตร ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตร ซึ่งเป็นแผนหลักของการ จัดการศึกษาสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตร และการจัดโครงการ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ ความสามารถ สมรรถนะตามที่ หลักสูตรระบุไว้

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้เป็นงานที่ต้องทำเป็นประจำของบุคลากรทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอื้ออังกูร ชำนาญ (2564) ได้ทำการแนวทางการดำเนินงานด้านวิชาการที่มีผลต่อพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนในเขตพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) การดำเนินการทางการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จะช่วยให้ระบบการเรียนรู้มีทั้งประสิทธิภาพและผลลัพธ์ที่ตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรเปรียบได้กับผังหรือแนวทางในการจัดการเรียนรู้ โดยการพัฒนหลักสูตรนั้นชี้ให้เห็นถึงวัตถุประสงค์สำคัญที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์ในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสมจะใช้อะไรเป็นวัสดุ อุปกรณ์จะทำการจัดการเรียนการสอน อย่างไรบ้างเพื่อช่วยให้ด้านการเรียนการสอนหลักสูตรจึงจะเกิดความสำคัญและเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามความต้องการของผู้จัดทำเป็นแนวทางในการนำไปสู่การปฏิบัติงานของครูที่จะจัด ประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และผู้เรียนได้มี ความรู้ ทักษะ ความประพฤตินี้มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติไว้แล้วเพื่อให้บุคลากรทางการศึกษาใช้พัฒนาคุณภาพของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูษณิศา ถูกใจ (2556) ได้ทำการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพื้นที่พิเศษในอำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ รุ่งชัชดา พรवेशชาติ (2552) ได้กล่าวไว้ว่า การการประเมินผลเป็นเครื่องมือในการช่วยครูทราบถึงผลการสอนของตนเอง เพื่อให้สามารถ ปรับปรุงและพัฒนาการสอนให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้สามารถประเมินได้ว่า นักเรียนมี

ความเข้าใจใน เนื้อหาบทเรียนหรือไม่ ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่จะช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และนักเรียน รวมถึง ช่วยให้ทราบถึงสถานะของหลักสูตรและโครงการที่ดำเนินการในสถานศึกษา การบันทึกผลการสอนจะเป็นหลักฐานทางการศึกษาที่ใช้ในการประเมินความสำเร็จของการเรียนรู้ และผลการเรียนของนักเรียน รวมทั้งสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา

1.4 ด้านการนิเทศการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผลจากบุคลากรในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สูงมีการรับรู้ถึงความสำคัญของการบริหารการศึกษาในด้านการนิเทศการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ที่กล่าวว่า การพัฒนา และส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งเพื่อสำรวจ วิเคราะห์วิจัยและประเมินผล ปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา เพื่อพัฒนาหลักการและสื่อการเรียนการสอนให้ได้ มาตรฐานมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ ความ ต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษาและเพื่อเป็น การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทักษะ และประสบการณ์ที่จำเป็นเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน การจัดการศึกษา และแก้ไขปัญหาได้

1.5 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยรายด้านสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพ สถานศึกษาภายในเพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจาก สถานศึกษา รวมทั้งสถานศึกษามีการรายงานสรุปผลการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ต่อต้นสังกัด และมีการจัดทำแผนพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ อายยุ้น (2560) ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูงแลพถิ่น ทุกรันดาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่าการดำเนินงานทั้ง 12 ด้านโดยรวมอยู่ในระดับสูง เพื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. จากผลการเปรียบเทียบระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานของบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

2.1 จากผลการเทียบเทียบการบริหารการศึกษาของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบน พื้นที่สูงที่ไม่เหมือนกัน

2.2 จากผลการเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน ประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา ซึ่งอาจเนื่องมาจากผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายและการบริหารการศึกษามากกว่า

ข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นควรมีการส่งเสริมการพัฒนาระบบการเรียนรู้โดยมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียนบนพื้นที่สูงให้เต็มศักยภาพตามบริบทของตนเอง

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ควรนำผลการวิจัยเป็นสารสนเทศในการส่งเสริม พัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง ให้กับบุคลากรในสังกัดเพื่อนำความรู้ไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนสูงสุด

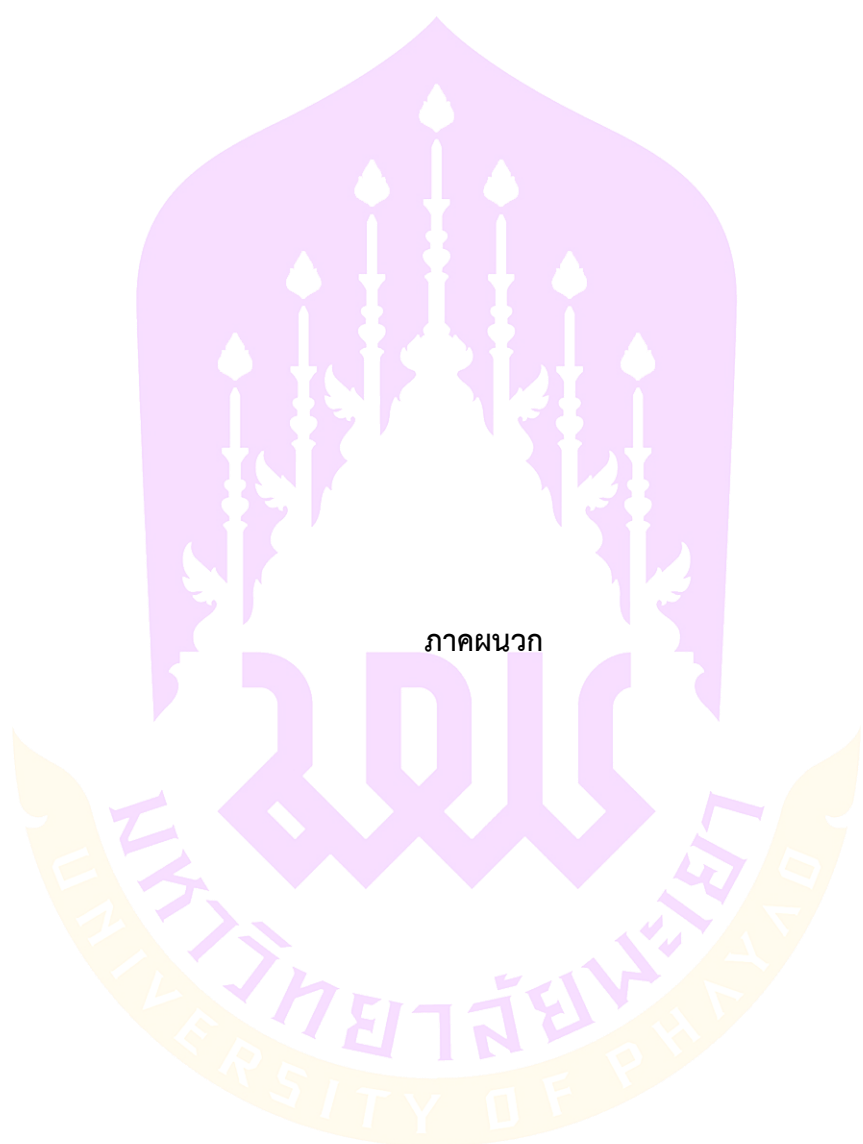
บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ขวัญใจ เลิศฤทธิวิมานแมน. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับการจัดสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี]. Google.com. <http://www.google.com/search>
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. บุ๊คพอยท์.
- จิตติมา วรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). รัตนสุวรรณ.
- ชุมศักดิ์ อินทรรักษ. (2551). การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2560). การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัย. โรงพิมพ์สถาบันส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม.
- ธีระ รุญเจริญ. (2545). การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. ข้าวฟ่าง.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล. (2551). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. เทียมฟ้า.
- นิลวรรณ วัฒนา. (2556). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. Google.com. <http://www.google.com/search>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553). การบริหารการศึกษา. ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- พัทธธีรา รัตนชัย. (2550). การบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ช่วงชั้นที่ 3-4) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง]. Google.com. <http://www.google.com/search>
- ภาวดี อนันต์นาวิ. (2552). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. มนตรี.
- ภาวดี ธาราศรีสุทธิ. (2559). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ภูษณิศ ฤกษ์ใจ. (2556). การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนบนภูเขา. *วารสารครูศาสตร์*, 20(2), 44–58.
- เยาวลักษณ์ อังสวัสดิ์. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี]. Google.com.
<http://www.google.com/search>
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2552). การบริหารการศึกษสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 3). นาคิลป์ โฆษณา.
- ศิริพงษ์ เสาภายน. (2548). หลักการบริหารการศึกษา ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 2). บั๊ค พอยท์.
- สมศักดิ์ ทองเงิน. (2553). การบริหารงานสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี]. Google.com.
<http://www.google.com/search>
- สุณิสา จันทะวงศ์, พิมพ์กา ธรรมสิทธิ์, และวชิ ปัญญาใส. (2560). ศึกษายุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาบนเขตพื้นที่สูง. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์]. Google.com. <http://www.google.com/search>
- เสาวภา พรเสนาะ. (2556). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี]. Google.com.
<http://www.google.com/search>
- อดิรุจ บุญสูง. (2563). แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย]. Google.com.
<http://www.google.com/search>
- อารมณ ฉนวนจิตร. (2551). การนิเทศการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 3). โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุณากรรณ์ สอนมะม่วง. (2553). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา]. Google.com.
<http://www.google.com/search>

เอื้ออังกูร ชำนาญ. (2564). การจัดการศึกษาพื้นที่ทุรกันดาร: ปัญหาและแนวทางการพัฒนา. วารสาร
การบริหารการศึกษา, 29(1), 32-45.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ สัมปโน อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
2. นางสาวโสภภาพร ไสยแพทย์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 3
3. นางสาวฝน ออกแผ้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันติสุข
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 3

ภาคผนวก ข ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ค่าความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง การบริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียนพื้นที่สูงตามนโยบายเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ คือ คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม คือ

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 – 1.00 คัดเลือกไว้ใช้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา					
1. สถานศึกษาให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2. สถานศึกษามีการออกแบบและปรับปรุงเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับบริบทของนักเรียน ชุมชน และสังคมโดยอยู่บนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ข้อความถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
3. สถานศึกษามีการกำหนดความชัดเจนของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตร	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4. หลักสูตรของสถานศึกษามีความเหมาะสมของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษากับแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
5. สถานศึกษามีการดำเนินการในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความต้องการของนักเรียน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
1. สถานศึกษามีการออกแบบและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2. สถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3. สถานศึกษามีการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจของนักเรียน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
4. สถานศึกษามีวิธีการที่เหมาะสมในการประเมินผลที่สะท้อนสภาพการเรียนรู้จริงของนักเรียน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
5. สถานศึกษามีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของนักเรียน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
6. สถานศึกษามีการส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ตลอดชีวิต	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
7. สถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน					
1. สถานศึกษามีความชัดเจนของกระบวนการวัดผลที่ใช้ในการตรวจสอบความรู้และทักษะของนักเรียน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2. สถานศึกษามีความเหมาะสมและความโปร่งใสของการประเมินผลผู้เรียน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3. สถานศึกษามีการใช้ข้อมูลจากการวัดผลและการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4. สถานศึกษามีความยุติธรรมและความโปร่งใสในกระบวนการเทียบโอนผลการเรียน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
5. สถานศึกษามีความชัดเจนของหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาเทียบโอนผลการเรียน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
6. สถานศึกษามีความเหมาะสมของกระบวนการเทียบโอนผลการเรียนกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
ด้านการนิเทศการศึกษา					
1. สถานศึกษามีความชัดเจนและเหมาะสมของเป้าหมายในการนิเทศการศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2. สถานศึกษามีการสนับสนุนและแนะนำที่ได้รับจากผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3. ความมีประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศในการช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4. ความเหมาะสมของวิธีการนิเทศที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
5. ความพึงพอใจโดยรวมต่อการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
1. สถานศึกษามีความชัดเจนและความเหมาะสมของการวางแผนระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ข้อความถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
2. สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนระบบการประกันคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมาย	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3. ความมีประสิทธิภาพของกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
4. สถานศึกษามีการนำผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพมาปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
5. การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
6. สถานศึกษามีความต่อเนื่องของกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
7. สถานศึกษามีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ของกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ภาคผนวก ค ประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบราค
(Cronbach's Alpha Coefficient)

Reliability

RELIABILITY ANALYSIS-SCALE (ALPHA)

ด้านที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.855	5

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
a1	4.47	.629	30
a2	4.27	.740	30
a3	4.20	.610	30
a4	4.10	.662	30
a5	4.17	.592	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	16.73	4.616	.606	.840
a2	16.93	4.064	.683	.823
a3	17.00	4.552	.662	.826
a4	17.10	4.162	.759	.800
a5	17.03	4.654	.643	.831

ด้านที่ 2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.858	7

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
b1	4.17	.648	30
b2	4.17	.699	30
b3	4.07	.640	30
b4	4.00	.695	30
b5	4.03	.669	30
b6	4.03	.615	30
b7	4.13	.681	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
b1	24.43	8.392	.769	.818
b2	24.43	9.220	.468	.861
b3	24.53	8.602	.716	.826
b4	24.60	8.455	.683	.830
b5	24.57	9.082	.538	.851
b6	24.57	9.013	.624	.839
b7	24.47	8.809	.599	.842

ด้านที่ 3 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.889	6

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
c1	4.20	.610	30
c2	4.23	.626	30
c3	4.17	.592	30
c4	4.27	.691	30
c5	4.37	.556	30
c6	4.33	.661	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
c1	21.37	7.344	.392	.915
c2	21.33	6.161	.791	.855
c3	21.40	6.386	.761	.861
c4	21.30	5.803	.820	.849
c5	21.20	6.648	.717	.868
c6	21.23	6.047	.778	.857

ด้านที่ 4 การนิเทศศึกษา

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.902	5

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
d1	4.37	.556	30
d2	4.13	.629	30
d3	4.07	.640	30
d4	4.23	.626	30
d5	4.13	.629	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
d1	16.57	4.806	.701	.892
d2	16.80	4.579	.687	.895
d3	16.87	4.189	.850	.858
d4	16.70	4.424	.762	.878
d5	16.80	4.372	.782	.874

ด้านที่ 5 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.857	7

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
e1	4.10	.481	30
e2	4.10	.607	30
e3	4.00	.643	30
e4	4.13	.571	30
e5	4.07	.640	30
e6	4.07	.640	30
e7	4.13	.571	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
e1	24.50	7.845	.474	.855
e2	24.50	6.948	.635	.835
e3	24.60	6.800	.637	.834
e4	24.47	7.016	.664	.831
e5	24.53	7.154	.523	.852
e6	24.53	6.533	.737	.819
e7	24.47	6.947	.690	.827

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.937	30

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
a1	4.47	.629	30
a2	4.27	.740	30
a3	4.20	.610	30
a4	4.10	.662	30
a5	4.17	.592	30
b1	4.17	.648	30
b2	4.17	.699	30
b3	4.07	.640	30
b4	4.00	.695	30
b5	4.03	.669	30
b6	4.03	.615	30
b7	4.13	.681	30
c1	4.20	.610	30
c2	4.23	.626	30
c3	4.17	.592	30
c4	4.27	.691	30
c5	4.37	.556	30
c6	4.33	.661	30
d1	4.37	.556	30
d2	4.13	.629	30
d3	4.07	.640	30
d4	4.23	.626	30
d5	4.13	.629	30
e1	4.10	.481	30
e2	4.10	.607	30
e3	4.00	.643	30

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
e4	4.13	.571	30
e5	4.07	.640	30
e6	4.07	.640	30
e7	4.13	.571	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	120.43	118.323	.615	.935
a2	120.63	116.171	.653	.934
a3	120.70	118.631	.611	.935
a4	120.80	117.338	.652	.934
a5	120.73	117.926	.688	.934
b1	120.73	117.995	.619	.935
b2	120.73	121.237	.351	.938
b3	120.83	118.213	.611	.935
b4	120.90	121.541	.333	.938
b5	120.87	120.740	.404	.937
b6	120.87	119.844	.513	.936
b7	120.77	119.289	.495	.936
c1	120.70	119.734	.526	.936
c2	120.67	118.161	.630	.935
c3	120.73	118.961	.605	.935
c4	120.63	118.033	.573	.935
c5	120.53	120.602	.509	.936
c6	120.57	117.426	.647	.934
d1	120.53	119.844	.573	.935
d2	120.77	120.461	.454	.937
d3	120.83	120.075	.474	.936
d4	120.67	119.057	.562	.935
d5	120.77	117.220	.699	.934
e1	120.80	122.028	.458	.937
e2	120.80	119.545	.543	.936

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
e3	120.90	118.921	.555	.936
e4	120.77	119.840	.556	.936
e5	120.83	119.040	.550	.936
e6	120.83	117.523	.663	.934
e7	120.77	117.771	.728	.934

ภาคผนวก ง แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลในการทำวิจัยเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
 2. แบบสอบถามนี้มีจำนวนทั้งหมด 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 5 ด้าน จำนวน 30 ข้อ
 3. โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านตรงตามความจริงมากที่สุดและตอบครบทุกข้อเพราะข้อมูลที่ได้จากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ซึ่งการตอบแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับและจะไม่กระทบต่อหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด เพราะการวิเคราะห์ข้อมูลจะปรากฏผลเป็นภาพรวมเท่านั้น
- ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวชลธิชา ปิกรัตน์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยพะเยา วิทยาเขตเชียงราย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความจริง

1. ระดับการศึกษา
 - ☐ ปริญญาตรี
 - ☐ ปริญญาโท
 - ☐ ปริญญาเอก
2. ประสบการณ์ในการทำงาน
 - ☐ ต่ำกว่า 5 ปี
 - ☐ 5 – 10 ปี
 - ☐ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อสภาพการบริหารการศึกษาของโรงเรียนตามความเป็นจริง แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และโปรดตอบทุกข้อ

ระดับ ระดับความพึงพอใจ

- 5 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา						
1	สถานศึกษาให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา					
2	สถานศึกษามีการออกแบบและปรับปรุงเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับบริบทของนักเรียน ชุมชน และสังคมโดยอยู่บนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
3	สถานศึกษามีการกำหนดความชัดเจนของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตร					
4	หลักสูตรของสถานศึกษามีความเหมาะสมของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษากับแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน					

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
5	สถานศึกษามีการดำเนินการในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความต้องการของนักเรียน					
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
6	สถานศึกษามีการออกแบบและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน					
7	สถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
8	สถานศึกษามีการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจของนักเรียน					
9	สถานศึกษามีวิธีการที่เหมาะสมในการประเมินผลที่สะท้อนสภาพการเรียนรู้จริงของนักเรียน					
10	สถานศึกษามีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของนักเรียน					
11	สถานศึกษามีการส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และการเรียนรู้ตลอดชีวิต					
12	สถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง					
ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน						
13	สถานศึกษามีความชัดเจนของกระบวนการวัดผลที่ใช้ในการตรวจสอบความรู้และทักษะของนักเรียน					
14	สถานศึกษามีความเหมาะสมและความโปร่งใสของการประเมินผลผู้เรียน					
15	สถานศึกษามีการใช้ข้อมูลจากการวัดผลและการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน					

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
16	สถานศึกษามีความยุติธรรมและความโปร่งใสในกระบวนการเทียบโอนผลการเรียน					
17	สถานศึกษามีความชัดเจนของหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาเทียบโอนผลการเรียน					
18	สถานศึกษามีความเหมาะสมของกระบวนการเทียบโอนผลการเรียนกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด					
ด้านการนิเทศการศึกษา						
19	สถานศึกษามีความชัดเจนและเหมาะสมของเป้าหมายในการนิเทศการศึกษา					
20	สถานศึกษามีการสนับสนุนและแนะนำที่ได้รับจากผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา					
21	ความมีประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศในการช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอน					
22	ความเหมาะสมของวิธีการนิเทศที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
23	ความพึงพอใจโดยรวมต่อการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา					
ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา						
24	สถานศึกษามีความชัดเจนและความเหมาะสมของการวางแผนระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
25	สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนระบบการประกันคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมาย					
26	ความมีประสิทธิภาพของกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา					

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
27	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพมาปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา					
28	การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา					
29	สถานศึกษามีความต่อเนื่องของกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา					
30	สถานศึกษามีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ของกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ					

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นามสกุล	ชลธิชา ปิกรัตน์
วัน เดือน ปี เกิด	17 มกราคม 2536
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2560 ค.บ. (ภาษาไทย), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, จังหวัดเชียงราย
ที่อยู่ปัจจุบัน	181 หมู่ 6 ตำบลป่าตึง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
ผลงานตีพิมพ์	ชลธิชา ปิกรัตน์ และสุนทร คล้ายอ่ำ. (2568). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วารสารสหศาสตร์ การพัฒนาสังคม, 3(3).
รางวัลที่ได้รับ	-

